

ՐԱՏԵՒԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 207 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VII, No. 22, May 29, 1926

Ճիլտ 8, Նո. 22, Մայիս 29, 1926

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԳԸՄԸՆ ՍԵՆՍ, ՆԵ՞ՐԷՏԷ ՍԻՆ

Ինկիլթէրրանն պէօյիւք կրէվ մէսէլէսինի ինկիլիզլէրին գըմըն սէնս իլէ եանի ագլը սէլիմ իլէ հալլ էթմիշ օլտըզընը կէչէն հաթթա իյզահ էթմիշ իտիք: Նէ՞ օլտը, պու գըմըն սէնստէն պիր ազ տա պիզիմ միլլէթիմիզ արասընտա պու լունսա իտի: Օ միւպարէք՝ Ինկիլիզլէրէ լազըմ տա պիզէ լազըմ տէյի՞լ մի:

Ինկիլիզլէրին մէսէլէսի փէք պէօյիւք վէ զայէթ նազիք իտի: Պիր թարաֆտա տիւնեանըն էն հաշմէթլի տէվլէթինին նուֆուզունա հիւճիւմ օլունույօր իտի, տիկէր թարաֆտա 10-15 միլլիօն էհալինին էքմէք տավասը վար իտի: Պունլար էկէր պիր չարփըշասլար իտի, դօճա Ինկիլիզ միլլէթի հէրճ ու մէրճ օլտպ մէմլէքէթի դան ըրմադլարը պասաճադ վէ պիլա չիւպհէ պիւթիւն էվրօփատա պիր ումումի դըզըլ ինգիլապ պաշլայաճադ իտի: Պու գըմըն սէնս տէնիլէն գուվլէթ հէմ պու մէֆրէթ գուվլէթլէրի զապթ էտէպիլտի, հէմ տէ տիւնեայը պու Ֆէլաքէթլէրտէն գուրթարտը: Ինկիլիզլէր քէնտի տույդուլարընը զապթ էտիպ անլէրի ագլ ու իտրաքլէ վէ սաղլամ հիւքմ իլէ իտարէ էթտիլէր: Խայալի խիւլեայարլա սիւրիւքլէնմէյիպ ումումըն ամէլի մէնաֆիինի հիսապա ալլա քէնտի չախսի հիսապարընը գուվլէթլի իրատէթ վէ այլք ֆիքը իլէ իտարէ ալթընտա սաղլատըլար, վէ պիրիպիրլէրի իլէ ուլաշըպ իշի պիթիւրտիլէր: Պու կիւն մէմլէքէթ ցօրմըլ — թապիի — հալընը պուլմադ իւզրէ տիր:

Պիզիմ տէ հալլը միւշքիլ մէսէլէլէրիմիզ վար տըր: Ամէլէ վէ սէրմայէ ալազասընա գալըլըրը. Հայաստանն Րուսիայա վէ թիւրքիայա օլան սիյասի միւնասէպէթինի թային էթմէլի իզ, Ամէրիկա Լօզէն ահսնամէսինի իմզալասըն մը իմզալամասըն մը, միւզաքէրէ էտէր իզ. պիր մի եօգսա իքի կարմիր խաշըմըզ մը օլտուն, վէ տահա պիր չօդ մէսէլէլէրիմիզ վէ ինթիսապ իշլէրիմիզ վար քի անլէրի հալլ ու թէսվիյէ էթմէք իշիւն միւթէատտիտ ֆըրգալարա թազսիմ օլմուշըզ: Պու միւնասիպէթլէ արալարըմըտա միւճատէլէ տէ դուհուր էտէր: Լաքին պու միւճատէլէլէր Ինկիլիզ ուսուլունտա, սուլհ վէ ուզլաշմա թարիգինտէ տէյիլ, պէլքի սօփա վէ սիլահ վասըթասըլլա տէվամ էտէր: Տէօյիւշմէք, պաղըրըշմադ, սազալ քէսմէք, հաթթա ըրվօլլըր չէքմէք վէ էմսալի չէտիտ եօլլարա միւրաճէաթ էտէր իզ: Վաթանտա մը իզ, դուրպէթտէ մի իզ, Արապ իշինտէ մի, Եունան եա Ֆրանսըզ միւսաֆիրի մի իզ ֆարգ էթմէք, պիզ պիլտիյիմիզ թարիգտէ կիտէր իզ, վէ հալա կիտիյօրըզ: Կէչէն կիւն Ֆըրանսանըն Լիօն չէհրինտէ 2,000 գատար էրմէնիլէր Ահարոնեանա հիւրմէթէն պիր միթինկ ազտ էտէրլէր, անա մուխալիֆ թարաֆտան պիր քիմսէ գալգըպ չէնայա չըզարադ անա պիր շամար չէքէր. տէրհալ ըրվօլլըրլար գուլլանըլըր: Հաթթա սօգադա չըզըպ պիւթիւն Ֆրանսըզ էհալի հուզուրընտա պիրիպիրլէրինին հազ գընտան կէլմէյէ չալըլըրլար: Նիհայէթ փօլիտ նիշլէլէրինի տէրտէսթ էտիպ կէթիւրիւր: Ծէհր էհալիսի էրմէնիլէրի չէհրլէրինտէն թարտ էթմէք տիւշիւլիյօրլար իմիշ: Նէ՞ չէճաաթ, նէ՞

եկեղեցիք: Պիր դաչ պին էրմէնի օրտան, րահաթ եկեղեցիսէն թէպիտ էտիւրլէրսէ նէ՞ օլուր, պիզիմ կէնճլէր քէնտի երիթլիքլէրինի իսպաթ էյլէտիլէր եա:

Պիր տէֆա պիր Իրլանտալը էօքիւզիւնիւ սիւրիւպ կիտէր իքէն, էօքիւզ շմէնտիֆէր խաթ թը իւզէրլինտէ տուրմուշ, իլէրի կէրի կիթմէք իսթէմէմիշ: Սահիպի նէ գատար չալըշմը իսէ ֆաիտէ էթմէմիշ, օնու եէրլինտէն պիր փարմազ գըմըլտատամմը: Էթթէտէն գաթար կէլինճէ ատէմ կէրի չէքիւմիշ, թրէն իսէ վուրուպ էօքիւզիւ փարչա փարչա էտէրէք քէնտի եօլունա կիթմիշ: Սահիպի անըն էօլիւ ճէսէտիւնին եանընա կէլէրէք անա խիթապէն «I admire your courage, but damn your intelligence», եանի «Ճէսարէթինէ աչք օլտուն, լաքին ազլըն իքի փարա էթմէք իմիշ,» տէմիշ տիր:

Այնի սիճիլ նիչէ տէֆա պիզիմ իչիւն տէ սահիւ օլուր. ճէսարէթիմիզէ տէյէճէք եօզ: Պիր դաչ պին էհալի արասընտա գալըզպ անլէրին հայրան օլտուզը պիր քիմսէյէ շամար չէքմէք, ազատ պիր տիյարտա սիւրալար չէքիւպ պիրիպիւրլէրիմիզէ պօշալթմազ, պունլար ազ ճէսարէթ թալէպ էթմէզ: Պու շէտիտ մուամէլէրի տուրտուրմաղը Ֆրանսա փօլիսլէրի պիւլէ փէք կիւճ պուլուլօրլար: Լաքին չի ֆայիտէ քի պու ճէսարէթլէրին արգասընտա նիչէ տէֆա իքի փարալըզ ազլ եօզ տըր:

Հանի, չու գըմըն սէնս տէտիքլէրի միւպաչըք, պու իլլէրիմիզին արասընտա օ նէրէտէ տիր: Հա՞նի տուլղուլարը իտրաքա թապի թուլթազ, հա՞նի ամէլի նէթիճէլէր, հանի շախսի մէնֆաաթլարը վէ տար թէսապվուրլարըմըզը ումուլին մէնֆաաթլընա ֆէտա էթմէք: Նէ՞ զէման հայվանի չէճաաթը, ինսանի հիւքմու իտրաքա թապի թուլթաճաղըզ, նէ՞ զէման շախսի հըրսըմըզը ումուլմըն մէնֆաաթլընա նիս պէթէն սանի եէրէ գօյաճաղըզ. նէ՞ զէման ֆըրգա «չիպօլէթ»լէրինի, հազիզի միլլի հիսսիյաթա գուրպան էտէճէլիզ, նէ՞ զէման գըմըն սէնս սահիպի պիր գալմ օլաճաղըզ: Նէ զէման հէր պիր էրմէնի չու իլքէնճէ վէ քէտէր ճէնտէրէսինտէ սըգըլան գալմըն սէլամէթինի սաիր հէր պիր էֆքեարընա ֆաիզ թուլթաճաղ տըր:

Շու կուսակցական թէշքիւլաթլարըն արթըզ սօնու կէլմիշ տէյու տիւշիւնմէյէ հազգըմըզ ե՞գ մը տըր: Հաթթա յարանուանական տա-

վալարըմըզա խիթամ վէրսէք օլմա՞զ մը: Պիր կուսակցութիւն տիւշիւնիւյօր քի էրմէնիսթան Բուսիա թէշսիքինտէն ազատ պիր ճիւմհուրիյէթ օլտա տահա էյի տիր: Տիկէրի ինանըյօր քի էրմէնիսթանըն խէլասը Բուսիատան տըր: Պիր թագըմըմըզ գանն էտիյօր ըզ քի անճազ Ամէրիգա Լօզէն ահտնամէսինի ըէտտ էտիպ Ուիլսըն փրօկրամընըն արգասընտա տուրմազլէ էրմէնիլէրէ նէճաթ պախշ էտէպիլիւր: Պաշգալար աա էրմէնիսթան իչիւն հիչ պիր եէրտէն իւմիտ շէօլէսի կէօրմէյօրլար: Պազըլար էրմէնիլէր արասընտան ըուհճուլար մէճիսլէրինին գալըզաազ վէ Փրօթէսթանլարըն Մայր Եկեղեցիյէ տէօնմէսի իլէ միլլիյէթի խէլաս էտէպիլիւ իզ տէյու ինանըյօրլար, պաշգալար իսէ Մայր Եկեղեցի Փրօթէսթան մէսլէքինէ տէօնմէտիքճէ միլլէթին տինի հայաթընը խէլաս էտէմէյիզ տէյու գանմըշլար տըր:

Փէք էյի, շիմտի նէ եափաճաղըզ: Հէր պիր Փըրգա վէ հէր պիր քիլիսէ տիկէրլէրի հէր չի պատապատ քէնտի գանըշընա թապի գըլմազ իչիւն թէարուզի մէվզի՞ մի թուլթսըն:

Կէլինիզ հիփիմիզ տէ գըմըն սէնս միւրաճաաթ էտէլիւ վէ օ պիզի հիքմէթ թարիզինտէ իրչատ էյլէսին: Եէթէր, պու չարիւրճալարըմըզա էնճամ վէրէլիւ: Միլլի հայաթըմըզտա պու սիվիլ ուօրա (տախիլի մուհարէպէյէ) խիթամ վէրէլիւ:

Պունըն իլէ, «Հէր քէս քէնտի գանըշընը թէրք էթսին», տէմէք իսթէմէյօրըզ: Հէր քէսին գանըշը քէնտիսի իչիւն մուգատտէս տիր: Անճազ պաշգալարըն էֆքեարընա միւսաատէ էտէլիւ. Անլէրտէքի էյի շէյլէրի տէ կէօրմէյէ չալըշալըմ. վէ պիւթիւն ճէհտ վէ գուվէթիմիզի պու կիւն միլլէթիմիզին իհեսսընա խըտմէթ էտէճէք իլլէրէ միւնհասըր գըլալըմ: «Պիզ շախսէն նէ գազանապիլի իզ», եախօտ «Պիզիմ ֆըրգամըզ նէ գազանապիլի», տէյու սիւալ էթմէյէլիւ. իլա չու պիչարէ մուհաճիւրլէրիմիզին, սահիպսիզ որըլարըմըզըն, փէրաքէնտէ վաթանսըզ տօլաշան միլլէթիմիզին իսլահ ը հալը իչիւն նէ եափապիլիւ իզ տէյու էլ էլէ վէրէրէք գըմըն սէնս իլէ իլլէյէլիւ:

Պիզճէ պունըն մէսուլիյէթի հէր պիր կուսակցութիւնըն վէ հէր պիր քիլիսէնին ըէիս վէ միւրշիտլէրինին վէ անլէրտէ ազլ ու իտրաք սահիպի օլան ազալարըն պօյիուլնա տիւշէր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՔԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԷՍՏԵՆ

Րապպըն ձելալը վէ Ատէմին իզգէթի

Մէզմ. 8: «Եա Րապպըն Նհուլա, իսմին պիւթիւն գէմինտէ նէ՞ գատար ճէլիլ տիր:» Պու տինեա վէ պիւթիւն ճիհան նէ՞ գատար կիւզէլ տիր, նէ՞ գատար միւնթազամ տըր, նէ՞ գատար ահէնկիլ տիր, նէ՞ գատար հաշմէթլի տիր: Կիւնէլէր վէ երլուզլար մէնզումէլէր թէշթիլ էտէրլէր, հէր պիրզէրէ պիրէր մէնզումէ տիր: Ձիշէլէրի, պէօճէլէրի, վէ ատէմլէրի իլէ պու նէ կիւզէլ տինեա, եա անլէրի խալզ էտէն տա-հա նէ՞ գատար զիյատէ կիւզէլ տիր: Տաղլար, տէրէլէր վէ տէրեալար նէ հաշմէթլի տիր, եա անլէրի թէշթիլ վէ իտարէ էտէն տահա նէ գա-տար զիյատէ հաշմէթլի վէ ճէլիլ տիր: Ատէմ տախի նէ՞ աճայիպ պիր վարլըզ տըր: Օ՝ հէփ պու կիւզէլլիլէրի, պու հադիգաթլարը, պու ճէլալը կէօրէն տիր: Օ պունլարըն սէպէպի վէ սահպի օլանը կէօրէն տիր: Օ՝ քէնտի քէնտի-սինի պիլէն, վէ հուրը իրատէթի իլէ հէմ կիւզէլ հէմ էյի օլապիլէն տիր: Օ՝ Պէն տէյէն պիր դաթ տըր. վէ Պէն տէյէն օլ կիւզէլ խալիզ իլէ միւլազաթ էտէպիլէն տիր: Օ՝ խիլգաթըն շէ-րէֆի վէ ինալիզին տօթու տըր: Կիւզէլ, էյի վէ սէվէն Ալլահ վէ կիւզէլ, էյի վէ սէվէն ինսան, պունլարըն ալազասը նէ՞ ճէլիլ պիր հայաթ տըր: Իշթէ հէր պիրմիզ պու ճէլիլ հայաթա տալէթ օլունմուշուզ: Հէր կիւն հայաթընզ պէօյլէ պիր զիյաֆէթ օլապիլիլ: Իմտի Ալլահըն պիզէ վէրտիլ պու շէրէֆէ մալիզ օլուպ անը հէր կիւնքի էօմրիւմիզտէ հըֆզ էտէլիմ:

Ալլահըն էֆալը վէ Քելամը

Մէզմ. 19. — Սահիպ ի Մէզմուր թապիա-թա պաղըպ անըն ինթիզամ վէ ահէնկիլտէ, ա-նըն հիւսն վէ հաշմէթիլտէ Ալլահըն հուզուրու-նը կէօրէրէք օրատա Ալլահ իլէ միւլազաթ է-տիյօր: Անըն իլհամընը, բուհանի ալէմ իշիւն Անըն վէրտիլ զախտէլէրի էօյրէնիպ օլ ախլազի շէրիաթըն ատէմլէրին էօմրիւնտէ իճրա էթտի-յի սալահ վէ քէմալա կէօրէ օրատա Ալլահ իլէ միւլազաթ էտիյօր: Թապիաթտա իշլէյէն Ալլահ, վիճտանտա սէօյլէյէն Ալլահ նէ՞ ճէլիլ, նէ՞ շիրին տիր: Թապիաթտա զահիր օլան հիք-մէթ վէ ախլազի հայաթտա կէօրիլէն սալահ:

Ալլահըն ատէմէ վէրտիլի նէ գըյմէթլի աթի-յէլէր տիր: Կիւնէլին զիյասը մատտէյի թէնպիլը վէ իհեա էտէր, Ալլահըն շէրիաթը գալպի մէս-րուր վէ հայաթը թապտիս էտէր: Պէօյլէ պիր ալէմտէ գուլմէթին վէ կիւնահըն իշի նէ՞ տիր: Գալպիմիզի Ալլահըն պու թէէսիրաթընա ա-չար իսէք, կիւնահ վէ շէրը օլ թէէսիր հուզու-րընտա նապէտիտ օլուր:

«Եա գայամ վէ խէլասքեարըմ Րապպ աղ-զըմըն քէլամը վէ գալպիմին թէֆէքքիւրիւ սէ-նին հուզուրընտա մագպուլ օլսուն:

ՄԷՔԹԷՊԼԷՐՏԷ ՏԻՆԻ ԹԱԼԻՄ

Մալիւմ օլտուզու իւզրէ Ամէրիգատա միւ-լէթ մէքթէպլէրինտէ տին թալիմ էթմէք մէմ-նու տըր: Նիւ Եօրգ էյալէթիլտէ Հուայթ փը-լէյնզ տէնիլէն շէհրին Մէքթէպ իտարէսի պու եազընլարտա մուալլիմլէրէ միւսատէ էյլէտի-լէր քի վալիտէյնլէրինտէն բուխսաթնամէ կէ-թիրէն շալիլտլէր քիլիսէտէ տինի թալիմ ալ-մազ իշիւն հաֆթատա եարըմ սաաթ մէքթէպ-տէն մագուր թութուլսունլար: Պիր տինսիզլէր ճէմիյէթի թարաֆընտան պու հէյէթ ի իտարէ գանունը էսասիյէ մուղայիլ իշլէյօր տէյու հիւքիւմէթէ թէշէքքի էտիլտի: Հաքիմ մէսէլէ-յի տինլէտիքտէն սօնրա շու սուրէթլէ սիճիլ վէրտիլ. — «Գանունը էսասիլին թալէպի շու տըր քի, ումում միլլէթէ ախտ օլան պինալար վէ փարալար հէր հանկի պիր տինի թալիմ եա թէպշիլ էթմէք իշիւն գուլլանըմայաճագ տըր. հալ շու քի պուրատա անճագ վալիտէյնին թա-լէպի իւզէրինէ շալիլտլէրին պաշգա պինալար-տա տինի վէ ախլազի թալիմ ալմասընա միւսա-ատէ վէրիլիյօր. պու իսէ գանունը էսասիյէ մուղայիլ տէյիլ տիր»:

Հաքիմ պու սիճիլէ իլալէթէն տէյօր քի, «Վալիտէյնին քէնտի էվլատընըն տինի թէրպի-յէսինէ նազարէթ էթմէսի էսասի հուզուզուն-տան պիրի տիր: Վէ սիթիզինլիք վազիֆէսի թա-լէպ էտէր քի չօճուզլար ազլէն թէրպիյէ օլուն-տուզլարը կիպի ախլազի-ճիհէթտէ տէ փէրվէր-տէ օլունսունլար: Տէվլէթ չօճուզլարըն մէքթէ-պէ կէօնտէրիլմէսինի մէճպուրի գըլմագալ ճիւմ-լէ չօճուզլարըն ազլի վէ ախլազի թալիմ ու թէրպիյէսինին այնի նէվտէն վէ այնի միյար-տա իճրա օլունմասընը թալէպ էթմէզ: Վէ մէզ-քիւր թարիզլէ նէ տին իլէ տէվլէթ պիրլէշտի-րիլմիշ օլույօր, նէ տէ մէքթէպլէր պիր ֆըր-

գայա խըտմէթ էթմիշ օլուլօրլար, նէ տէ քիմ-սէնին տինի հուրրիյէթինէ թէարրիւզ էտիլի-յօր:»

Ամէրիկանըն պազը թարաֆլարընտա խու-սուսի ճէհո սարֆ էտիլիյօր քի մէթէպ չօճուզ լարընըն տինի փէրվէրտէ վէ թալիմի իհմալ է-տիլմէսին եինէ տէ մէմլէքէթին մէթէպ նիզա-մը պօղուլմասըն: Կէչէն կիւն Նիւ Եօրգտա Փօ-թէսթանթ, Գաթօլիք վէ Եէհուտի բուհանիլէ-րինին ազտ էլէտիյի պիր մէճլիստէ մէպտէթէն աթիտէքի նօզթալարը մփւթթէֆիզէն գապուլ էտիլտի:—

1. Վալիտէյնին քէնտի էվլատլարընըն սի-րէթինի թէշքիլ վէ թէրպիյէ էթմէքտէ էսասի հազգլարը վար տըր:

2. Հիւքիւմէթ չօճուզլարըն մէթէպէ տէ-վամ էթմէլէրինի թալէպ էթմէքլէ, չօճուզլա-րըն պիւթիւն տիզգաթ վէ վազթընը սալթ տիւն եէվի թալիմ ու թէրպիյէյէ հասը էթտիւրմէք սէ լահիյէթինէ մալիք տէյիլ տիր:

3. Տինի հիւրրիյէթ միլլէթ մէթէպլէրին-տէ հէր հանկի պիր տինի եա տինսիլիյի թա-լիմ էթմէմէյի թալէպ էտէր իսէ տէ, չօճուզըն հայաթընտա տինի թէրպիյէյէ տէ մահալ պը-րազըր:

4. Տինի իհմալ էտէն թալիմ ու թէրպիյէ կէրէք ֆէրտ կէրէք տէվլէթ իչիւն թէհիլքէլի տիր:

5. Միլլէթին իւնսի վէ իզթիսատի հայա-թընը վէ նիզամ ու ինթիզամը թէէմին էթմէք իչիւն հայաթըն մատտի տէյիլ իլլա բուհանի նօզթա ի նազարտան թէֆսիր էտիլմէսի վաճիպ տիր:

6. Հայաթըն մանասընը թէֆսիր իչիւն եէ-նի թէրթիպլէր իթթիխազ էտիլմէլի տիր:

7. Պու նէվ թէրթիպլէր իչիւն հաֆթատա պիր սաաթտան զիյատէ վազթ վէրիւմէք կէրէք տիր:

8. Պու իչէ քիլիսէլէր ճիտտի տիզգաթ վէ զայրէթ սարֆ էթմէլի տիրլէր:

Հէր ատէմ տիւչիւնսիւն քի քէնտիսի Ալ-լահըն էսէրի տիր, ազլը Ալլահըն ֆիքրի տիր, հայաթը Ալլահըն նէֆէսի տիր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

«ՎԵՐՄԵՔՏԷՆ ՕՍԱՆՏԸՆ ՄԸ»

Նիւ Եօրգըն սօգազլարընտա հէր թարաֆ-տա իսթիյար Փազիր պիր գատըն թասվիրի ա-սըլմըշ տըր քի էլլէրինի եիւզիւնէ ալմըշ, չու-գուրլաշմըշ կէօզլէրինտէն մէլիլ մէլիլ պազ-մագտա տըր: Թասվիրին եօգարըսընտա, վէր-մէքտէն օսանտըն մը», սիւալը վէ աշաղըսըն-տա, «Խայր սէն օսանմագ նէ տիր պիլմէքսին իպարէլէրի եազլը տըր:

Եէհուտիլէր տէնիլլէրտէն էօթէտէ օլան միլլէթտաշլարընա եարտմ իչիւն պու քէմփէյ նի եափըյօրլար: Ալթը միլիօն տօլար թօփլա-յաճագլար, գաթէն պաշլար պաշլամագ իանէ իւշ պուհուզ միլիօնը կէչմիշ տիր:

Մր. Մօրկընթաու տիւնեա սէյեհաթըն-տան ալտէթ էթմիշ օլուպ Մր. Փիթ շէրէֆի-նէ Հայլարըն վէրտիյի զիյաֆէթտէ հազըր պու լունտուղու զէման տիւնեատա էն բահաթ եէր Ամէրիկա օլտուղունու վէ հէր թարաֆտա ազիմ միւզայագա վար իտիյինի սէօյլէյօր իտի:

Սիւրիատան, Եունանիսթանտան վէ Հայաս տանտան կէլէն սէտալար կէօզիւմիւզ գարշը-սընա պու մէլիլ գարընըն թասվիրինի կէթիրի-յօր, վէ հէր տազիզէ «Վէրմէքտէն եօրըլտուն-մու»սիւալընը գուլազլարըմը աքս էթտիրիյօր: Աճէպա պունա պիզիմ ճէվապըմը նէ տիր: Հազիգաթէն Ամէրիկա Հայլարըն արասընտա ա-րա սըրա իանէ իչիւն միւրաճաաթլար օլտուզ-ճա վէ արա սըրա մէթթուպլար իչիւնտէն չու եա պու մագսէտէ թիքէթլէր կէլտիքճէ. «ՕՓ, եօ-րուլտուզ», սէտասը զայրի իսթիյարի ազըր-մըզտան չըզըյօր: Լաքին հազիգաթէն եօրուլ-տուլզ մը, եօգսա պու սալթ իսթէքսիլիք պէ-հանէսի մի տիր: Պու խուսուստա Ամէրիկա Հայլարընըն ճիտտէն տիւչիւնիւպ ճիտտի պիր թէչէպպիւստէ պուլունմասընըն վազթը կէլմիշ վէ չօգտան կէչմիշ տիր զաննընտալըզ: Սահիհ տիր քի Ամէրիկա Հայլարըն հէր եէրտէն զիյատէ չօզ վէրիյօր. Լաքին աճէպա նիսպէթէ դօր իսէք էն ազ վէրէն Ամէրիկա տէյիլ մի տիր: Պիզ պուրատա հիւրրիյէթ վէ էմնիյէթին հէր պիր մէյիլլէրինի կէօնէնմէքտէ վէ հէր պիրիմիլ իսթէտիյիմիլ զէման էյի քէօթիւ պիր իշ պուլուպ կէչիւմէք վէ բահաթ կէչիւմէք հա

լինտէ իբէն էօլլիւմ թէհլիքէսի, իշսիզլիք, էվ-սիզլիք իւմիտսիզլիք իշինտէ եիւզէն միւլէթ-տաշլարըմըզըն վէրտիյի նիսպէթէն տահա չօգ տէյիլ մի տիր:

Պախթըն պիր ճիւլէսի օլարադ պիզ տէնիզ-լէրին պու թարաֆընա, պու սէրվէթ վէ զանի-մէթ, սըհհէթ վէ սէֆա տիյարընա աթըլմըզ իզ: Պիզ նէ հազգ իլէ նէ ֆազիլէթիմիզէ մէպ-նի, պու ազիմ պէրէթէթլէրի կէօնէնէլիւմ: Բա-հաթ սալիմ ֆիքը իլէ կէզէլիւմ, ազշամ օլտուզ տա էմին րահաթ խանէլէրիմիզտէ ուզանըպ եա թալըմ վէ պիզտէն չօգ նազլը, պիզտէն չօգ էյի կիւնլէր կէօրմիւշ, պիզտէն չօգ տէյէրլի օլան նիշէ միւլէթտաշլարըմըզ օրատա գօրգու սէֆիլ լիք վէ փէրուշանըզ իշինտէ պարազայարտա վէ չամուրլար օրթասընտա տէպէլէնսինլէր: Պու հանկը ատալէթ տիր: Պու նէ ինսաֆ տըր: Աճէպա պիր չարէ էօ՞գ մը տըր քի պիզ պու նիյ-մէթլէրի կէօնէնիւր իբէն օնլարա տա էլ ուզա-տալըմ վէ սաատէթին էն պէօյիւլի օլան վիճ-տան սէլամէթինի տէ գազանալըմ: Պիզճէ պու հէմ միւմքին տիր, հէմ տէ փէք գօլայ տըր: վէ կէշիրտիյիմիզ հէր կիւն պիզի տահա ազըր պիր մէսուլիյէթ ալթընա աթըյօր:

Ամէրիգատա եիւզ պին Հայ վար տըր: Իւսթ իւսթ պիր թէք շախս խայալ օլունմադ քի սէ-նէտէ 10 տօլար վէրէճէք հալտէ օլմասըն վէ փէք գօլայլըզ իլէ անը վէրէպիլիւր: Խայալ է-տինիզ սէնէտէ 365 կիւնտէ օն տօլար: Պու պիր միլիօն տօլար էյլէն՝ քի եէթիմլէրիմիզէ, տուլ-լարըմըզ, էվսիզլէրիմիզէ, ֆազիլլէրիմիզէ քեաֆի տիր վէ պիզ իսէ պիր շէյ զայպ էթմէ-յիզ: Եախօտ 20 պին խանէ հիսապ էտինիզ, հիշ պիր խանէ եօգ տըր քի սէնէտէ 50 տօլար գօլայ-լըզալ վէրէմէսին: Եինէ պիր միլիօն էտէր վէ էքսէրիյէթ պու 50 տօլարը մէսէրէթլէ վէրիւր: Վէ սէնէվի 500-1000-5000 հաթթա 10 պին վէր-մէյէ րազի օլանլար տա եիւզլէր իլէ սայլըլը:

Իմտի գուսուր նէ՞րէտէ, նի՞ջիւն եափըլ-մայօր: Իշթէ պու կիւն պիւթիւն Ամէրիգա Հայ-լարընըն ճիտտէն տիւշիւնէճէյի մէսէլէ պու տըր: Մէսէլէ անճադ թէշքիլաթըն օլմատըզ տըր: Հէր պիր գըսմ այրը այրը թէշքիլաթլար եափըպ փէք ուֆադ պիր մըզտար ալտըզտան մատա: պիր պիրինի խաշաճեւել էտէրէք քեաֆ ֆէսի զիյան չէքիյօր վէ արա սըրա պիր հէյէ-ճան իլէ եիւզէ կէլէն պազը քիմսէլէրէ եիւքլէ-նիլիպ էքսէրիյէթ հէմ արատա սիվիշիյօր, հէմ

տէ պէօյլէճէ քէնտիլէրի վէրմէք միւհթաճլար իսէ ալմադ նիմէթինտէն մահրում գալըյօր:

Կեահտա պիր պիր հարաքէթ պաշլայլըպ, ե-րեկոյթ, զիյաֆէթ, ներկայացում, սալօն մաս-րաֆը, արթիսթլէրէ, մաթպուլաթա, իլանա, չուրայա պուրայա 300 տօլար մասրաֆ օլուպ էն չօղու 500 տօլար հասըլաթ եափըլըյօր: Պուն լար վէ էնվաի իանէլէր տաիմա իսմի պէլլի պիր սընըֆ իւզէրինէ եիւքլէնիպ եիւզտէ 90ընա եադ լաշլըլաճայօր:

Բարեգործական, Կարմիր Խաչ, «Հօկ», Հայրենակցականլար, ներգաղթ, չու վէ պու թէշքիլաթլար մասրաֆ իշինտէ պօղուլուպ չօգ լարը պիր պիրինի խաշաճեւել էտէրէք: պիր պիրինէ մուխալիֆ իշլէյէրէք, միլլէթ, սէֆա-լէթ վէ տիլէնճիլիքտէն գուրթուլաճայօր: Ար-թըզ քեաֆի տէյիլ մի տիր:

Ամէրիգատա պազը չէհրլէրտէ եափըլտըզ կիպի ումումի Հայլարըն ֆիհրիսթի հազըրլան սա հէր ֆամիլեա եախօտ ֆէրտ սէնէվի վէր-կիսինի, պիլսէ պիր ումում մէճլիս, պիր ումու-մի սանտըղա րապթ օլունսա եինէ տէ պու թէշ-քիլաթլար մասրաֆ էթմէզտէն հէր քէս հիսսէ-սինի ալսա վէ պազիսի տէ իհթիյաճա կէօրէ սարֆ օլունսա էմին իմ քի պիզ քիմսէյէ էլ աշ-մայարադ թէքմիլ իհթիյաճըմըզը Ամէրիգա-տան գափատըր վէ իւսթէ պիր տէ տիլէնճի իս-մինի թազընմադտան գուրթուլուրըզ: Հանի օ գուվվէթլի էլ, հանի օ թէշքիլաթ:

Սէնէվի պիր միլիօն տօլար: մօթօմըզ պու օլսուն: Ատէմ պաշընա 10 տօլար, ֆամիլեա պաշընա 50 տօլար, նշանկեահըմըզ պու օլսուն, էմին իմ քի հէր քէս մէմնուն օլուր: Վէրմէք-տէն եօրուլմատըզ: հէր պիրիմիզ սինէմալարա վէրտիյիմիզին, ֆազլա քէյֆ վէ մէզազըմըզա վէրտիյիմիզին օնտա պիրինի 100տէ պիրինի վէրմէտիք:

Նէրէտէ օ գուվվէթ. նէրէտէ օ րուհ... հէր չէհր տէրհալ Հայլարըն նուֆուս վէ ֆա-միլեա հալինտէ իսմլէրինի տէֆթէր էտիպ սէ-նէվի վէրկիսինի թային էթսին: Հէր եէնի իա նէ իշիւն 2-3 տօլարլըզ պիր մէսէլէ իշիւն, «Օֆ եօրուլտուգ» սէօզիւնիլ ունուտալըմ:

Ամէրիգատաքի վաթանտաշլար, պիր տա-գիզէ խայալ իլէ ուշուպ տէնիզլէրին էթթէսինէ կիտինիզ: Պու տիւնեա ատալէթ իլէ իտարէ օ-լունսա տա պիր սէնէ իշիւն օրատաքի պիզտէն ազ տէյէրլի, պիզտէն ազ գէնկին օլմուշ, պիզ-

տէն ազ Հայ, պիղտէն ազ լայնդ օլմայան միւլէթտաշարմըզը պիղիմ եէրիմիզէ կէթիւրիպ պիղի օրայա կէօթիւրսէլէր, օ զէման, «Աման եօրուլմատըզ, սինէմա փարամըզը տէյիլ հէփ օլանըմըզը վէրէլիմ», տէյու պաղըրաճաղըզ: Օ զէման էն աղը Հաֆթատա 20 տօլար դաղանանլարմըզ տէյիլ պիր տօլարընը օնընը վէրմէյէ Հասրէթ չէքէճէյիզ:

Խայր, տէն եօրուլմագ նէ տիր պիւմէզսին:

Ա. ՆԱԳԳԱՇՆԱՆ

ԳՈՒՎՎԵԹ

Տիւնեատա չօք չէյլէր գուվվէթ իւլէ հօլչիւլիւրէր: Պիր դաշ տիրհէմ աղըրլըղընտա պիր գուրչուն կիւլլէսինի էլիմիզէ ալըպ, աթըպ թու թարըզ: Անը չօճուղլարմըզըն էլինէ վէրմէքէլիյէ վէ անընլէ օյնամայարընա իթիւրազ էթմէզիզ: Ամմա, պէօյլէ պիր գուրչուն կիւլլէսին պիր թիւֆէնկին աղըրտան չըզըպ կէլիյօր իտիլինի սէզէրսէք անա բասթ կէլմէքտէն սադընըրըզ վէ Հաթթա դաշարըզ: Թարթըճա, չէքլճէ, քիւմիւլի թէչքիւլթճա այնի գուրչուն կիւլլէ: Ճիւլմէմիզի սադընտըրան վէ գօրգուտան նօթթա պու տըր քի թիւֆէնկտէն չըզըպ կէլէն կիւլլէտէ Փաղլա աղիմ գուվվէթ վար տըր:

Պիր քիւլօ պուզ, պիր քիւլօ սու, վէ պիր քիւլօ սու պուխարը ալաճագ օլսագ պուլարըն իւլչիւ տէ պիրէր քիւլօ օլտըղլարընտան վէ իւլչիւ տէ քիւմիւլա սու զէրրէլէրինտէն իպարէթ օլտուղլարընտան արալարընտա պիր Փարզ եօզ կիւլի կէօզէթմէք թապիւի կէլիւր իքէն ամէլիտէ էօյլէ կէօզէթմէզիզ: Պիր քիւլօ սու պուխարընտա պիր քիւլօ սուտա օլտուղլունտան զիյատէ գուվվէթ վար տըր, վէ պիր քիւլօ սուտա պիր քիւլօ պուզտա օլտուղլունտան զիյատէ գուվվէթ վար տըր: Պուլուն իսպաթը շու տըր քի պիր պուխար մաքինասընըն իչինէ պուխար սէվզ էտէրիզ, օլ պիր ուճուլտան պուխար սուլա թէպ տիւ օլմուշ օլարագ այնէն կէրի չըզար իսէ տէ արատա մաքինա իչլէր վէ մէքէնալի գուվվէթ վէրիւր: Գէզա՝ թիւֆէնկին աղըրտան չըզան պիր կիւլլէ տախի, պիր դալըն թախթայա բասթ կէլտիյինտէ անը տէլէր վէ օլ պիր թարաֆա զարարսըզ վէ գուվվէթսիզ Հալտէ տիւ-

չէպիւրիւր: Գուրչունուն գուվվէթի տէլիյի տէլմէյէ սարֆ էտիլտի: Օ տէլիյի պիր իւտիւրկիւ իլէ տէլէճէք օլսա իտիք պիր մըզտար վազթ վէրիպ խայլըճա թէր տէօքմէլի իտիք, եանի գուվվէթ սարֆ էթմէլի իտիք:

Պու պէնտտէ մագսէտիմիզ գուվվէթ թասալվուրունը լուղէթին ատի վէ սաթհի մանասընտան զիյատէ Հասսի վէ Ֆէննի պիր մանատա պիր ազ իյզաՀ էթմէք տիր: Պիր ճիսմէ Հարաքէթ վէրէպիլէն, եախօտ անըն Հարէքէթինի աղալտապիլէն պիր չէյին գուվվէթ օլտուղլունա չիւպհէ եօզ տըր: Մէսէլա, գօլումուզտա գուվվէթ օլուպ օլմատըղընը պու եօլ իլէ կէօթէրիւրիզ: Գօլումուղլէ պիր մատտէյի դալտըրըրըզ, աթարըզ, թուլարըզ, էյէրիզ, տօղրուլ տուրուզ: Պուլարըն հէփիսի տէ մատտէնին եա Հարաքէթինի եա տա չէքլինի եա մէվզիլինի տէյիլտիրմէքտէն իպարէթ տիր, վէ գօլումուզ տա օլան գուվվէթ պուլարըն եափապիլիւր: Պու չէչիտ գուվվէթէ մէքէնալի գուվվէթ տէնիլիւր, վէ պու ճիսմէրտէ միւմքին օլան հէր նէվ Հարաքէթլէրտէ նիւմայան օլուր: Իմտի պիր ճիսմ մէքէնալի գուվվէթ նօթթա ի նագարընտան զէն կին օլսապիլիւր, Փաղիւր օլսապիլիւր:

Պիր տամըն քէօշէսինտէ Հալ ը սիւքիւնէթտէ տուրան պիր քիւլմիտ փարչասը պու նօթթա ի նագարտան գուվվէթտէն արի տէյու կէօզէտիլմէլի իսէ տէ Հալ թամմ էօյլէ տէյիլ տիր: Օ քիւլմիտ փարչասընտա, աշաղըյա տիւլմէք իհթիմալիյէթի նօթթա ի նագարընտան խայլըճա գուվվէթ վար տըր: Խաֆիֆ պիր սէպէպտէն պու քիւլմիտ օյնայըպտա սօգաղա տիւլմէքտէ օլսա, անը կէօրէն հէր ատէմ անտէ օլան գուվվէթի թագտիր էտէրէք կէրիյէ գաշար: Պու նօթթատան պագարագ, տէօրթ գաթ պիր պինանըն քէօշէսինտէ տուրան պիր քիւլմիտ իլէ պիր գաթ պիր պինանընքինտէ տուրան այնի պէօյիւքլիւքտէ պիր քիւլմիտին գուվվէթճէ Փարզը վար տըր: Նէրտէքի թաշը սըրթընա ալըպ պինանըն իւսթ գաթընտաքի տիւլարըն իւզէրինէ անը չըզարան պիր ամէլէ, քէնտի վիւճուլտընտան պէօյիւք պիր մըզտար մէքէնալի գուվվէթ չըզարըպ թաշա թէլզին էտէր: Պու ամէլէյէ վէրիլէն փարա վէ անըն եէտիյի Փաղլա եէմէք պու ուսուլտա վիւճիւտիւնտէ պէօյիւք մըզտարտա էքսիլմէքտէ օլան գուվվէթին պէտէլինէ տիր:

Ազար սուտա օլան գուվվէթ վասըթասըյ-
լա տըր քի տէյիլմէնէր տէօնէր: Ամմա ազմա-
յան սուլա տա խօր պադմալը տէյիլիզ: Ազմա-
յան սուլ տախի, քէնտինին իրթիֆալը նիսպէթին
տէ վէ սայէսինտէ մէքէնավի գուվվէթ իպրազ
էտէր: Ճիւմլէ սուլար ազըպ տէրեալարա զամմ
օլուրլար: Տէրեանըն սաթհընտա եիւքսէք իր-
թիֆատա պուլուան պիր կէօլ եա հավուզըն սուլ
յունտա մէքէնավի գուվվէթ վար տըր վէ անըն
էօլչիւսիւ սուլուն մըգտարընա վէ իշպու իրթի
ֆաա մէրպուլթ տըր:

Գուրուլմուշ պիր զէնպէրէքտէ գուրուլմա-
մըշ տա օլանա նիսպէթին մէքէնավի գուվվէթ
տէրճ էտիլմիշ տիր: Պէօլլէսի պիր զէնպէրէք
կիւնէր վէ հաֆթալարճա պիր սաաթը իշէտէ-
պիլիր եախօտ պիր ֆօնօկրաֆըն փլաքընը տէօն
տէրէպիլիր: «Սաաթ իշէր» տէրիզ: Էվվէթ,
սաաթ իշէր զէնպէրէյին վէրտիյի գուվվէթ
վասըթասըյլա, վէ արատա պիր փարմազլարը-
մըգտան եա գօլումուզտան պիր մըգտար գուվ-
վէթ ալըպ զէնպէրէյէ տէրճ էտէրիզ: Եօգսա
սաաթ իշէմէզ:

Գուվվէթ սալթ մէքէնավի օլմայըպ անըն
ախէր շէքլլէրի տէ վար տըր: Պունլարըն էն պէլ
լիլլէրինտէն պիրի հէրարէթ տիր: Հէրարէթ
գուվվէթ տիր: Սըճազ օլան պիր ճիսմ սօլուզ
օլանտան զիյատէ գուվվէթի հաիզ տիր: Հէ-
րարէթ իշ կէօրէպիլիր, վէ հէր նէ շէյ քի իշ
կէօրէպիլիր իսէ գուվվէթ սայըլըր: Եաղը, քէօ
միւրիւ, օտունու չօզ օլան պիր մէմլէքէթ էօյ-
լէ օլմայան պիրինտէն զիյատէ գուվվէթիլ սա-
յըլմալը: Մէքէնավի գուվվէթ իլէ հէրարէթ
գուվվէթլէրի պիր պիրլէրինէ թէպէտտիւլ է-
տէպիլիրլէր: Նասըլ քի պիր ալթուն լիւրայը
պօղտուրուպ պէտէլինէ չու գատար կիւմիւշ,
քեաղըտ, եախօտ էճնէպի փարա ալըր իսէք, էօյ
լէ տէ, մուլայէն պիր մըգտար մէքէնավի գուվ-
վէթի պօղտուրուպ պէտէլինէ հէրարէթ գուվ-
վէթի ալապիլիրիզ: Իքի օտունու պիր պիրինէ
սիւրէրէք հէրարէթ չըգտըղընը գատիմ գէման-
լարըն վահշի ատէմլէրի պիլէպիլիր իտի: Վէ
քէօմիւր եա կազ սարֆ էտէրէք մէքէնավի գուվ-
վէթ հասըլ էտիլմէսի իսէ պու կիւնիւն շմէնտի-
ֆէր եա օթօմպիլլէրինտէ կէօրիւլէն էն ատի
պիր քէյֆիյէթ տիր:

Ֆարգլը նէվ փարալարը պիր պիրիյէ տէ-
յիլտիրմէքտէ ֆիյաղէ մուհիսմ եէր թութար:
Պու իսէ փարալարըն նէվինէ, միլլիյէթինէ, վէ

վազթ ու հալա կէօրէ ֆարգլը օլուր: Թապիաթ
տա տախի պէօլլէ պիր փիյաղէ վար տըր: Ֆի-
լան մըգտար հէրարէթ վէրիրսէն օնա պէտէլ
ֆիյան մըգտար մէքէնավի գուվվէթ ալըրսըն:
Անճազ, պու փիյաղէ տէյիլլէմէզ: Օ սէպէպ-
տէն, թապիաթտա փիյաղէ վար ամմա պօրսա
օյունու եօզ տըր: Պիր թէրգիյէ պէշ լիւրա վէ-
րիրսին վէ պիր գաթ էլպիսէ ալըրսըն: Պու պիր
միւլպատէլէ տիր: Ամմա, օ եա պաշգա պիր
թէրգիյէ կէրի կէտիպ այնի էլպիսէյի իատէ էթ
տիյինտէ Ծ լիւրայըտա կէրի ալամազսըն: Ամմա
պէլլէր Է լիւրայա րաղի օլարազ էլպիսէյի իատէ
էտէպիլիրսին: Պու տա թէրգիսինէ պազար:
Պէօլլէճէ, այնի միւլպատէլէտէ իքի փիյաղէ
կէօրիւրիզ: Պիրսի թէրգիտէն սանա տօղրու
իշէր, օլ պիրիսի սէնտէն թէրգիյէ տօղրու իշ-
լէր: Մէքէնավի գուվվէթ իլէ հէրարէթին միւ-
լպատէլէսինտէ տախի պէօլլէ պիր ահվալ մէվ-
ճուտ տըր: Եիւզ մէքէնավի գուվվէթ վէրիպ
պէտէլինէ մուլայէն մըգտարտա հէրարէթ ա-
լապիլիրսին: Ամմա, իշպու հէրարէթի իատէ
էտէրէք պէտէլինէ էվվէլլէր եիւզ մէքէնավի
գուվվէթի էլտէ էտէմէզսին: Ճիւմլէ հէրարէթ
մաքինալարը պու նէվ միւլպատէլէ վասըթալա-
րը տըրլար: Պունլարտա հէրարէթ վէրիպ մէ-
քէնավի գուվվէթ էլտէ էտէրիզ, վէ պունլարըն
էն միւքէմմէլլէրինտէ պիլէ սարֆ էթտիյիմիզ
հէրարէթին անճազ ճիւզի պիր գըսմընը մէքէ-
նավի գուվվէթ շէքլինտէ կէրի ալապիլիրիզ:

Գուվվէթին ախէր պիր նէվի Զիյա տըր:
Ըշըզ գուվվէթ տիր: Մէֆրէթ պիր աղաճա
պազ: Պու աղաճ եէր եիւզիւնտէն վասաթ օլա-
րազ 20 արշըն եիւքսէքլիքտէ տուրան գանթար-
լարլա օտուն վէ քէրէսթէ տէմէք տիր: Պու գա-
տար քէրէսթէյի օ իրթիֆաա քիմ չըգարթտը:
Աղաճ ուզուն սէնէլլէր զարֆընտա պէօյիւլիւպ
ուզալարազ օրայա եէթիշտի: Ամմա աղաճը
պէօյիւտէն գուվվէթ զիյա տըր: Իշթէ, պու-
րատա զիյա, պուլսար մաքինասընտա հէրարէ-
թին օլտուղու կիպի մէքէնավի գուվվէթէ թէ-
պէտտիւլ էթմիշ տիր, չիւնքի իշպու աղաճ տէվ
րիլէճէք օլսա օլ գուվվէթ ամէլի սուրէթտէ
զահիր օլուպ խարապաթ իճրա էտէպիլիր:
Կէ ճէլլէրի կէօրտիւլիւմիւզ պիր չիհապ եախօտ ա-
գան եըլտըզ հարէքէթտէ օլուպ մէքէնավի գուվ-
վէթէ մալիք տիր: Պու գուվվէթ վասըթասըյ-
լա հէրարէթ վէ անըն վասըթասըյլա ըշըզ հա-
սըլ օլուլօր վէ չիհապ կէօրիւլօրուզ: Շէօյլէ-

քի, մէքէնավի գուզվէթ, հէրարէթ, ընդդ, պունլարըն իւչիւ տողրուտան եա տօլայըտան պիրպիրլէրինէ գապիլ ի թէպէտտիւ տիրլէր, վէ պու նէվ միւպատէլէլէր թապիաթտա վէ հօմ րիւմիւզիւն ահվալընտա պէր տէվամ ճարի տիր լէր:

Լաքին ընդդ գուզվէթինն էն սըդը ալազա- տա օլտուղու վէ անընլէ էն չօգ միւպատէլէ էթ- տիյի տիկէր պիր գուզվէթ տախի վար տըր, վէ պու տախի քիւմիլի գուզվէթ տիր: Պիր փարչա ֆօթօղրաֆօք քեաղըտընը կիւնէչէ եա պիր ընդդա թութտուղուգտա քեաղըտըն եա վաշ եավաշ գարարտըղընը կէօրիւրիւզ: Եախօտ պէյաղ պէնզլի պիր քիմսէ պիր կիւն պաղա եա սահրայա կիթսէ, ագչամլայըն էփէյի գարար- մըջ օլարադ տէօնէր կիւնէչէն ընդը սէպէպին- տէն: Բէնկլի պիր էլպիսէյի ուզուն միւտտէթ կիւնէչէն ընդընա մարուզ էտէճէք օլսադ անըն րէնկի կէչէր: Հէփ պու ալաիմ քիմիավի ալա- իմ տիրլէր վէ պաղըլարընտա հէրարէթինտէ թէ սիրի վար իսէ տէ, պաչընա գիյանըն թէէսի- րինտէն նէչէթ էտէրլէր: Հաթթա, եօգարտա գիքը էթտիյիմիզ աղաճըն եա ֆիտանըն ընդդ թէսիրի ալթընտա պէօյիւմէսի պիւլէ պիր քի- միավի ֆիլիտէն պաչգա պիր շէյ տէյիլ տիր:

Զիյանըն քիմիավի գուզվէթէ թէհապիւլ էտիպ քիմիավի թէպէտտիւլաթ մէյտանա կէ- թիրտիյի կիպի, անըն մուղայիլի օլարադ քի- միավի թէպէտտիւլաթըն տախի գիյա մէյտանա կէթիրտիյի մալիւմ պիր վազաա տըր: Կէճէ վազթընտա տէնիզ եօլճուլուղու էտէքէն վա- փօրուն արգա վէ եան թարաֆլարընտա սու- յուն եիւզիւնին խաֆիֆօք պիր ընդդ իլէ փար- լատըղընը, ատի քիպիրիթին պաչընը գարան- լըզտա օվալատըղըմըզտա հասըլ օլան միւլայիմ ընդը, չիւրիւմէքտէ օլան հայվանի մատտէլէ- րի գարըշարտըղըմըզտա անտէն ընդդ չըգտը- ղընը, վէ էյամ ը հայաթընտա սուրբ օլան վէ օլմայան պաղըլարըն մէգարլարընը իւզէրինէ «լոյս էնտիյինի» կէօրէն ատէմլէր քիմիավի գուզվէթին տողրուտան ընդդա թէպէտտիւլ էթ տիրինի սէյր էթմիշ օլույօրլար:

Էլէթթիւք տախի գուզվէթին պիր շէքիւ տիւնէր տիր վէ պի հիսապ խըզմէթլէրի տօլա- յըսըլա պու կիւն ճիւմլէյէ մալիւմ տիր: Զի- յա վէ հէրարէթ կիպի պու տախի գուզվէթին տիկէր նէվլէրինէ թէպէտտիւլ էտէպիլիւր, վէ անլէրին հէր հանկը պիր նէվի տէ, տողրուտան

եա տօլայըտան, էլէթթիւք գուզվէթինէ թէ- պէտտիւլ էտէպիլիւր: Պաթարիա՝ քիմիավի գուզվէթ իլէ պաչլար վէ էլէթթիւք գուզվէթի վէրիւր: Տայնէմօ մէքէնավի գուզվէթ ալըր վէ էլէթթիւք գուզվէթ վէրիւր: Էլէթթիւքին հէ- րարէթ վասըթասըլա գիյայա թէպէտտիւլ էթ- տիրինի էլէթթիւք լամպալարընտա հէր քէս հէր կիւն կէօրիւր: Էլէթթիւքին պիւլա վասըթա տող- րուտան գիյայա թէպէտտիւլ էթտիրինն տախի իշարէթլէրի վար տըր: Զիյանըն տողրուտան էլէթթիւք հասըլ էթտիրինէ տաիր ամէլի իս- պաթլարըմը վար վէ սօն գէմանլարտա էտիլէն պաղը աճարիպ իրիթիրաթըն էսասընտա պու մէպտէ տուրուր: Մէսէլա րատիօ եա թէլէֆօն վասըթասըլա ֆօթօղրաֆ նազըլ:

Պէօլլէճէ, ֆիզիքի ալէմտէ պիր գուզվէթ վար, վէ պու ֆարըլը շէքլէրտէ թէգահիւր է- տէր վէ պէլի շէքլէրի իսէ մէքէնավի գուզ- վէթ, հէրարէթ, ֆիլիլ ի քիմիավի, ընդդ, է- լէթթիւք տիրլէր: Պունլարըն հէր հանկը պիրի- սի տիկէր հէր հանկը պիրիսինէ գապիլ ի թէ- հապիլիւ տիր:

Կ. Գ. ՏԱՂԼԵԱՆ

ՀԱԼԷՊՏԻ ԷՐՄԵՆԻ ԻՆՃԻԼԻ ՔԻԼԻՍԱՍԸՆԸՆ

ԹԱՆՍԻՍԻ

Հարպ ը ումումի էսնասընտա, թիւրքիա- նըն մուսթէլիֆ շէհր ու դասապալարընտան թէհհիր էտիլէրէք Հալէպէ իլթիմա էտէնլէր 5000ի միւթէհապըզ օլուպ՝ քէնտի էմվալ ու էմ- լաք ը շախսիյէլէրինի դայ էթտիլէրի կիպի, էրմէնի ֆրօթէսթանլարըն պաղիյէլէրի սայընա միւթէատտիտ միւթէլէֆ քիլիսալարընտան տա խի մահրում էտիլմիշ իտիլէր: Պունլար պէ- յիւք ճէհտ վէ ֆէտաքեարըլըզա Հալէպտէ կիւ- ղէլ պիր քիլիսէ ինչա էթմիշ օլարադ, Մայիս 11 Փաղար կիւնիւ փէք մութանթան պիր սու- րէթտէ անըն թախսիս այինինի իճրա էյլէտի- լէր: Վազթ ը մուսայլէնտէն չօգ էվլէլ զաթէն հէր սինտէն վէ սընֆտան, Փարըլը միլլէթ ու մէգհէպլէրտէն պինլէրճէ էհալի՝ Հալէպին Ա- զիզիյէ թէսմիյէ էտիլէն էն միւթէպէր վէ եէնի պիր մահալլէսինտէ ուսուլ ը միմարի ի ճէտիտ իւզըն իքի գաթ օլարադ ինչա էտիլմիշ օլան պու սատէ, լաքին կիւզէլ վէ օլտուգճա տա վա-

սի քիլիսայա տողրու շիթապան օլուպ՝ էթրաֆ սօգազ վէ կէշիտլէրի իշղալ էթմիշլէր տի, վէ քէմալ Ը հասրէթլէ քիլիսանըն գափուլարընըն աշըլմասընա մունթաղըր խիլէր:

Խըտմէթ էօյլէտէն սօնրա սաաթ ալաֆը-րանկա իքի պուչուգտա եէնի քիլիսանըն չօպա-նը Վեր. Յ. Յարութիւնեանըն թահթ Ը ըիյա-սէթինտէ պաշլատը:

Հաղըրուճն արասընտա, Ֆրանսըղ Ալի Բօ-միսէրլիյի Հալէպ Մունթապաը միւմէսսիլի Մէօսեէօ Րէքլիու հաղըթլէրի վէ մատամը, չէհրիմիզ ասքէրի պաշ գօմանտանը ժէնէրալ Մարթէն, Ֆրանսըղ վէ Ինկիլիզ գօնսօլսը շըմէնտիֆէր գուլմփանեասը միւտիլ ի ումումի-սի Մ. Յօլիէ հաղարաթը վէ մատամլարը, վէ սաիր պիր չօգ Ֆրանսըղ, Ինկիլիզ, Ամէրիգալը, Իսվիչէրալը, Ալման էրքէզ վէ գատըն գէվաթ Ը միւթէպէրէ, Փարզը մէզահիպին ըուէսայ Ը ըուհանիյէսի վէ ազայ Ը միւթէպէրէսի, էզ ճիւմլէ Հալէպ էրմէնի Առաջնորդը Գեր. Տէր Արտաւազը Մ. Վ. Սիւրմէեան պուլուճույօրլար խոի:

Սուրիա վէ Լիբանան Ինճիլի էրմէնի քիլի-սալարը Իթթիհատընըն սէնէվի մէճլիսի օ կիւնլէրտէ Հալէպտէ իճթիմա էթմիշ օլտըղըն-տան 30 գատար չօպանլար, վաիզլէր վէ մու-րախսասլար տախի թախսիս խըզմէթինէ գի-յատէ պիր ըվնազ պախշ էթտիլէր:

Խըտմէթ իքի պուչուգ սաաթ գատար տէ-վամ էտիպ՝ քիլիսանըն գուլարը պիր չօգ մա-գամլար հաղըրլամը օլարազ՝ փէք խօշ վէ լա-թիֆ պիր թարգտա թէրէնիւմ էթտիլէր: Վեր. Ա. Շիրաճեան Վեր. Ե. Հատիտեան Քիթապ Ը Մուգատտէստէն գըթալար գըրաաթ էտիպ, Վեր. Յ. Գումրուեան վէ Վեր. Կ. Քէթէնեան տուլար արզ էյլէտիլէր: Եէնի քիլիսանըն չօ-պանը Վեր. Կ. Յարութիւնեանըն տէլալէթիլէ քիլիսա ազալարը թարաֆընտան ալազ իւզէ-րինտէ Իման Իգրարը վէ Ազալըզ Վատը գըրաաթ էտիլտի: Վեր. Ս. Մանուկեան թիւրքճէ լիսան տա կիւնէ միւնասիպ զայէթ միւհասիր պիր վազ իրատ էյլէտի: Վեր. Կ. Յարութիւնեան Հա-լէպտէ Ինճիլի իշին մուլթասար թարիխինի էր-մէնիճէ լիսանտա թագտիմ էտիպ՝ եէնի քիլի-սանըն ինչասը վէ պու մագսէտէ էտիլէն հէտի-լէլէր հաղգընտա մալիւմաթլար իթա էյլէտի:

Վէրիլէն մալիւմաթլարտան անլաշըլտը-ղընա կէօրէ սըրֆ քիլիսա պինասընըն ինչասը

իշին շիմտիյէ գատար պէշ պին մատէնի օսմ. լիրասընը միւթէճալիզ մէսարիֆ օլմուշ օլուպ՝ անըն իքմալը վէ թէֆրիշի իշին տահա պին Օսմ. լիրասը գատար պիր մէպլաղա լիւզիւմ վար վէ էլան իքի եիւզ լիրա գատարտա պիր պօրճ մէվճուտ տըր: Շու նօգթա խարիճտէքի, պիլ խասսէ Ամէրիգատաքի տօսթլարըն տիգ-գաթընը ճէլպ էտիպ անլէրի սէխալէթ քեարա-նէ մուլէնէթ ի մատտիյէյէ տէ սէվզ էտէճէ-յինի մէմուլ էտէրիզ:

Պինա արասընըն իշթիւրասը իշին վագթըլ լէ միւթէվէֆֆա Տիկ. Ա. Ալթունեան վէ անըն Ինկիլիթէրատաքի ազրիպալարը թարաֆըն-տան 300 Օսմ. լիրասը իհտա էտիմիշ օլուպ՝ մէսարիֆաթ Ը ինչաիյէնին տախի մուհիմ պիր գըսմընը (1500 Օսմ. լիրասը), միւհթէրէմ Տօգ. Ա. Ալթունեան իհտա էթմիշ տիլ: Միւթէ պագիսինին գըսմ Ը ազամը ճէմաաթըն Փէտա քեարանէ հէտիյէլէրիլէ թէտարիք էտիմիշ տիլ:

Խըտմէթին խիթամընտան էվվէլ, արապճա թէքէլիւմ էտէն Սիւրեանի Ինճիլի ճէմաաթ-լար նամընա օլարազ, Թարապլուս քիլիսաը ըէիս ի ըուհանիսի Գաս Հապիպ Սուպհիյէ Ա-րապճա լիսանտա կիւնէ վէ մագսէտէ մուվա-ֆըզ ճալիպ պիր նութգ իրատ էյլէտի: Միւ-մաիլէյհ պու մագսէտ իշին Հալէպ էրմէնի Ին-ճիլի քիլիսասը թարաֆընտան տալէթ էտիմիշ օլուպ՝ լութֆէն տալէթէ իճապէթլէ մէզքիւր խըզմէթէ քէնտի վէ ճէմաաթընըն գըյմէթլի հիսսէ ի մանէվիյէսինի կէթիւրմէք իւզրէ Թա-րապլուստան մախսուսէն չէհրիմիզէ թէշրիֆ էթմիշ տիլ:

Շու սաթըլարը եազան աճիզլէրի տախի, ըէիսին տալէթի իւզէրինէ, էրմէնի Ինճիլի ճէ-մաաթ նամընա Ֆրանսըղճա լիսանտա ճիւմլէ էճնէպի միւսաֆիրլէրէ, վէ սուրէթ ի խուսու-սիյէտէ Մէօսեէօ վէ Մատամ Րէքլիու, ժէնէրալ Մարթէն վէ Ինկիլիզ Գօնսօլսը Մըսթըր Հաֆ հաղարաթընա գըսսաճա արզ Ը թէշէքքիւրաթ էյլէտի: Միւհթէրէմ միւսաֆիրլար քէմալ Ը սապը ու նէզաքէթլէ խըտմէթին խիթամընա գատար պէքլէմիշ օլմագլէ պէրասպէր կէզտի-րիլէն թապազլարա իանէ գօյարազ խըտմէթէ իշթիւրաք էթմիշ օլտուլար:

Պու միւհասիր զիյնէթ պիր թէշէքքիւր նաղ մէսի վէ պէրէքէթ տուասը իլէ խիթամ պուլ-տու: ԶէՄԻԼ Ա. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ՍՈՐԹԵՆԵՎԼԻ

ՇԱՄ ԱՀՎԱԼԸՆՏԱՆ

Պիր գաջ հաֆթատան պէրու ասըլար՝ չէհր տէրունինտէ նիսպէթէն ազ ֆաալիյէթ կէօսթէրիյօրլար կիպի տուրըյօրլար իտի: Լաքին կէօրիւնիւյօր մագսէտլէրինէ վասըլ օլմագ իչիւն հէր հալտէ տահա մուվաֆըզ վէ սաղլամ պիր փլան հազըրլամագտա իտիլէր: Զիւնքի, Ապրիլ 7տէ 40 չէթէ (պազըլարըն տէտիքլէրինէ կէօրէ 70), չէհրին պէլլի չարչուլարընտան «Պիզիրիթէ» չարչուսըն մուհիմ մէվգի վէ քէօ-չէլէրինի զապթ, վէ օրատա օլան անթիգախանէյի եաղմա, վէ պէօյլէնէ պիւթիւն չէհրի իւթիլալա վէրմէք իչիւն, ափանսըզ Շափուր մահէլլէսինտէն զուհուր էտէրէք վազիյէթէ հաքիմ օլտուլար: Էհալի անլէրի ալգըչատը: Զարչու ալթ իւսթ օլտու: Արապըն պիրինին՝ գօրգուսընտան էօտիւ փաթլատը: Պիր պաչգասընըն տիզլէրինին պաղը չէօզիւլիւպ արապայլէ է-վէ կէօթիւրիւլտիւ: Որիսթիանլար իսէ պէօյլէք գօրգու իչիւնտէ, էվլէրինէ եէթիչիպ գափանմաղա ճէհտ էթտիլէր:

Բէնտի մանթըգալարընա կիթմէք իւզլէ եօլա չըգմըչ օլան իւչ էրմէնի միլիա րասթ կէլէ պու վագըա մէյտանընտա պուլունըրլար: Անլէրտէն պիրի (քի, պիր գաջ կիւն էվլէլէրի միւսատէմէլէրտէ ալտըղը խաֆիֆ եարատան հէնուզ իֆագաթ պուլմամըչ իտի) արգատան՝ «էրմէնի սիւհընը էնտիր» տէյիւ պիր սէս իչիտիր: Եըլտըրըմ սիւրաթըլա տէօնէր, կէօրիւր քի ճան ալըճըլար տըր: Արապ չէթէլէրին էլլէրի թիթրէր: Էօլիւմիւ գարչըլամագ գօլալ տէյիւ տիր: Էրմէնի ֆուրսաթը գաչըրմագ, պէօյրիւնտէն գուրչընը վէրինճէ չէթէյի եէրէ եաթըրըր: Պիր գուրչընտա տիկէր արգատաչընա սալտըրպ, օրատա իքիսինի եըգար: Օ սըրատա քէնտիսի տէ պալտըրընտան վուրուլըպ եէրէ տիւչէր: Օ հալընտա չէթէլէրին իւզէրինէ պիր պօմպա ֆըրլատըր իսէ տէ փաթլամագ: Օ վագթա գատար աքէրլէր եէթիչիւրլէր, վէ ասըլարըն փլանը պօղուլմուչ օլարագ ֆիրար էտէրլէր: Անլէրտէն 12սի տախի թէլտէն կէչէր իքէն միլիսլէր թարաֆընտան թուլուլըրլար: Պէօյլէնէ, միսքին տէտիքլէրի պիր թէք էրմէնի եարըմ միլիօնտան ֆաղա էհալիսի պուլունան պիր չէհրին իւթիլալընա, վէ օ եիւզտէն մէյտա

նա կէլէնէք օլան թագմինի մուհալ պէօյիւք պիր զալաթա պէլլի պիր սէտտ չէքմիչ օլուր: Ֆըրանսըզ զապիթ՝ պու գահրէմանըն ճէսարէթի-նի թագտիր էթմէք իւզրէ, իքի ալթուն վէրիպ, իքի տէ նիչան թագարագ մագհար ը միւքեա-ֆաթ էտէր:

Պու վագըատան պիր գաջ կիւն սօնրա՝ մէյտանըն ձիգմէթիյէ մահալլէսինտէ պիր չէրքէս միլիա վուրուլտը: Թանքլար քէչֆէ կիտիպ կէօր տիւլէր քի, օրատա օլան ճամիտէն՝ գուրչըն սըզըլան էվլէրէ պիր լաղըմ վար տըր: Զամիյի վէ եանընտա պուլունան էվլէրի եագտըլար: Բէգալիք օ կիւնլէրտէ տէրտէսթ էտիլէն պիր գաջ չէթէլէրի աստըլար վէ գուրչընա տիգտիլէր:

Պու սըրալարտա հէման պալրամ եէթիւմիչ օլտուլունտան, Ֆրանսըզլար՝ էհալինին պու տէֆա պալրամը ֆարգըլը եափմաղա արգուլը օլտուլարընը սէզէրէք, ֆուրսաթ վէրմէտիլէր: Բէօյլէրի պօմպարտըման էթտիլէր: Պէչ քիչի պիրիլքտէ գօնուչըրսա վուրուլաճագալարընը պիրտիրտիլէր: Եէօյլէքի էհալի պու սէնէ պալրամ էթտի մի էթմէտի մի պիրմէտի:

Վէրիլէն պաչգա պիր խապէրէ կէօրէ, 70 գատար չէթէլէր պիր կիճէլէյին Մէյտան մահէլլէլէրինէ կիտէրլէր: Մահէլլէ կէնճէլէրինտէն պիրի պունլարը էրմէնի միլիսլէր զանն էտէրէք, իւզէրլէրինէ 4 թանէ պօմպա ֆըրլատըր, չէթէլէրտէն 40 թանէսի էօլիւր: Պունըն իւզէրինէ կէնճ պիրմէյէրէք էթտիլինի սէօյլէր իսէ տէ, չէթէլէր անը տիւլէմէյէրէք փարչա փարչա տօղարալար: Արապլար պու միւլէլլէմ վագըալը կիզլի թուլուլօրլար:

Կէչէն հաֆթա Ֆրանսըզ գուլվէթլէրի, Շա մըն իւչ սաաթ գատար չէմալընտա պուլունան 500 խանէլիք «Պէրգա» քէօյիւնիւ եագտըլար: Ասքէրլէր քիւլլէյէթիւ եաղմա կէթիրտիլէր:

Պիր գաջ կիւն էվլէլ Տիւրգիւլէր իւզէրինէ պէօյիւք հիւճա կիթտի: Ուայլի Տիւրգիւլէրին թէսլիւմ օլտուլարը խապէր վէրիլիյօր: Թէպիլի ի րէսմիտէ պիրտիրիլտիյինէ կէօրէ Ապրիլ 25 Կիրակի կիւնիւ ձէնէրալ Անտրէ ալթը սաաթ հարպտան սօնրա, Տիւրգիւլէրին միւլաթահէմ մէրքէզի վէ փաթաթիլթը օլան Սուէյտիյէ չէհրինի զապթ էթմիչ տիր:

Շամտա էլան սիւհա սէսլէրի խուսուսա կիւնէլէյին տէվամ էտիյօր: Պու սաթըրլարը թօփ վէ մէթրայյէօղ աթէչլէրի իչինտէեաղըյօրըմ:

Ֆազաթ, պու տէֆա Ֆրանսըզլարըն թօփ վէ մէթրայյէօզլէրինին սէսլէրի էփէյի Փարզըլըր: Պիզ տահա սէրպէսթ տըշարը չըզամայօր էք տէ, իճրասթտա դաթի ասըմ ալընմըշ տըր կէօրիւնիւյօր: Տէնիլտիլինէ կէօրէ ասըլարըն եիւզտէ 90 մանավիյէթի գըրըմըշ տըր:

ՅԻԼԱՏԷԼՅԻԱ ՍԵՐԿԻՍԻ

Մ. Ամէրիգանըն իսթիզալընըն 150ինճի սէնէ ի տէվրիյէսի օլմազ միւնասիպէթիլէ Ֆիլատէլֆիատա պիր ճիհան սէրկիսի հազըրլանյօր: Սէրկի Յունիստէ պաշլայաճագ: Շիմտիտէն կէլէճէք օլան զիյարէթճիլէր իչիւն հօթէլէր, էվլէր, օտալար հազըրլանյօր: Սէրկի իտարէ հիյէթի թարաֆընտան հօթէլէրտէն մատա 40 պին քիրալըզ օտա դայտ օլունմուշ վէ էվ սահիպլէրինին տինի, ախլազը անվալըզ դայտ օլունմուշ տըր:

Սէրկի մահալընտա 6 պէօյիւք սարայլար եափըլըյօր: Պունլար թիճարէթ, սանաթ, ֆինուն, մաքինա վէ սաիր տաիրէլէրէ թագսիմ օլունաճագ տըր: Ճափօնիա Ճափօն ֆէնն ի միմարիսինճէ պէօյիւք պիր տաիրէ եափտըրմըշ օլուպ օրատա քէնտի սէնայի, էմթաա, ատաթ վէ մէտէնիյէթինի թէշրիհ էտէճէյի, Աճէմ տաիրէսինտէ Աճէմ խալը վէ մէնսուճաթը տօգունմասը կէօսթէրիլէճէյի, Մըսըր զըրասթընը, գանալ վէ իոզա ուսուլլարընը կէօսթէրիպ Գահիրէ միւզէխանէսինտէն վէ մուճիալար վէ էսքի փարաւոն վազթընըն էսէրլէրի կէթիլիլէճէք տիր:

Մ. Ամէրիգա էյալէթլէրինին հէր պիրի այրը այրը տաիրէլէր եափտըրըպ, պու մուվազգաթ պինալարա սարֆ օլունան փարալար աթիտէքիլէր տիր:

Փէնսիլվէնիա 750 պին, Ֆլօրիտա 29,000 միւր. այազ եէր ալըպ եարըմ միլիօն սարֆ էթմիշ տիր: Նիւ Եօրք Ճօրճ Ուօշինկիթօնըն ըէիս եէմին էթտիրիլտիլի Նիւպուրկտաքի պինանըն թագլիտինի եափըպ 150 պին տօլար սարֆ էթմիշ, պաշգա 40 էյալէթլէր 150շէր պին տօլար իլէ պինալար եափմըշ տըրլար:

Հինտիսթան հիւքիւմէթի Տէլհիտէքի տիւն եանըն էն մէշուր սարայընըն մօտէլինի եափըպ էթրաֆընը թամ Հինտիսթանտա օլտուզըն նէվտէն սօզագլար վէ էհալի իլէ կէօսթէրէճէք:

Օյունլար վէ եարըշլար իչիւն դայէթ պէօյիւք պիր Սթատիյօն վէ իճթիմալար իչիւն տէ դայէթ վասի պիր սալօն եափըմըշ տըր: Պիր այ սօնրա Ֆիլատէլֆիայա տիւնեանըն հէր թարաֆընտան միլիօնլար իլէ սէյիհալար կէլիպ փարա ազաճագ տըր: Այնի գէմանտա սարըն սօն թէրազգը, քէշֆիյաթ վէ իճատլարը կէօրիլէճէք տիր:

ԼՕՁԱՆ ԱՀՏՆԱՄԷՍԻ ՎԷ ՄՕՐԿԸՆԹԱՌԻ

Մ. Ամէրիգանըն սապըզ Սթանպօլ սէֆիրի Մր. Մօրկընթաու Լօզան ահտնամէսի հազըրնտա Ամէրիգա հիւքիւմէթինէ խիթապէն չու եօլ տա եազմըշ տըր:— «Տիւնեա սէյեահաթըմտան ապտէթիմտէ թէաճճիւպ իլէ կէօրտիւմ քի պազը Ամէրիգալըլար Լօզան ահտնամէսինի Ամէրիգանըն գապուլը իչիւն չալըշըյօրլար, չիւնքի մէսէլէ կէօյա եէնի վէ միւնէվլէր թիւրքիա իլէ իմիշ: էյէր պու սահիհ օլտա պիւթիւն տիւնեատա պէօյիւք մէսէրրէթ օլաճագ իտի վէ եէնի ահտնամէյէ հաճէթ գալմազ իտի: Վազաա չու տըր քի Քէմալիսթլէր սալէֆլէրինին քէյֆի մուամէլէ վէ ճինայէթլէրինի տէվամ էտիպ օնլարըն տէրիւհտէ էյլէտիլի մէսուլիլէթ վէ պօրճլարը գապուլ էթմէյօրլար: 1914տէ թիւրքիա պիզիմ գափիւթիւլասիյօն հազգլարըմըզը լազվ էթտի: Պիզ փրօթէսթօ էյլէտիլ: 1917տէ թիւրքիա պիր նօթա իլէ պիզիմ իլէ գաթը ալազա էյլէտի չիւնքի քէնտի միւթթէֆիլէրիլէնէ հարպ իլան էթմիշ իզ: Իմտի պիզ թիւրքիանըն միւթթէֆիլէրի իլէ սուլհ ազտ էթտիլտէն սօնրա 1917տէքի վազիլէթ ապտէթ էթմիշ օլտու: Շիմտի եէնի պիր ահտնամէ իմզա էտիպ հազգլարըմըզտան վազ կէչմէլի իմիշիլ: Սէվր ահտնամէսինի Քէմալ ըէտտ էտիպ Հայաստանըն օ քէօշէսինի էլինտէ թուլթույօր վէ Ռուսիա իլէ պիրլէշիպ մասուլ Հայաստանա հիւճմ էյլէտիլէր վէ 50 պին էհալի պօզագլատըլար: Շիմտի իսէ օն պինլէրճէ Քրիսթիան գատըն վէ զըզլար էսարէթտէ թուլթուլույօր վէ Քէմալ վէ սէլէֆլէրի վասըթասը իլէ իմհա եա թարտ էտիլէնլէրին մալլէրի գապթ էտիլիյօր: Պէօյիւք միլլէթ մէճլիսինին գանուընտա եազըլը տըր քի Մէճլիս գանուընը եափար, թէֆսիր էտէր, լազվ էտէր: Իմտի հէր հանկը մէվճուտ օլան սահտնամէլի իսթէտիլի կիպի թէֆսիր եա իճու:

էտէն իլէ ահտնամէ եափմաննն նէ Փախտէսի վար :

Մուսթաֆա Քէմալ մահիյէթինի Իզմիր-տէ կէօսթէրտի : 1922 Սեպտ. 9տա Քէմալ օր-տուսու օրա կիրտիյինտէ Քրիսթիան մահալէ-սինի արէշէ վերիպ եաղմա վէ գըթալ էյլէտի-լէր, գատըն գըզլարը սէշիպ՝ կէօթիւրտիւլէր : 300 պին պիշարէ ինսանլար գատըն վէ չօճուզ-լար ալէվ իլէ տէնիզ արասընա սըզըշտըրըլտը-լար : Քէմալ Քրիսթիան տէօվլէթլէրէ չու խա-պէրի եօլլատը : «Եա պունլարը գալտըրըն եա հայաթլարընա մէսուլ տէյիլ իմ» : Ամէրիգա տիւնեանըն էն պէօյիւք միլլէթի իմանընը գէ-տէլէմէյէրէք վէ շէրէֆինի խալէլտար էտէմէ-յէրէք 4 միլիօն ինսան գաթլ էթմիշ պիր միլ-լէթէ տօսթլուզ էլի ուզատամազ :

Պու մէլուն վազաալար տիզիսինէ նէ ճէ-վապ վէրիլիյօր : «Եվրօփալըլար Թիւրքիա ի-լէ ահտնամէ եափմըլլար, վէ Սթանպօլտաքի Ամէրիգալըլար իսթէյօրլար», տէնիլիյօր : Պէօյ լէ սաշմա սէօղլէրէ սապը իլէ ճէվապ վէրմէք կիւճ տիւր : Էվրօփալըլար եօրդուն իտիլէր : Թիւրքիա իլէ հարպտա իտիլէր : Մէմլէքէթլէ-րինտէ միւսթէմլէքէլէրինտէ մէսէլլէր վար ի-տի : Թիւրքիատան փէք չօգ եէր ալտըլար վէ մուվազգաթ պիր ահտնամէ եափմալը իտիլէր :

Սթանպօլտաքի վաթանտաշլարմըզա իշ-թիրաքը չհիսս էտէրիմ . օնլար ասըլ գանաաթ-լարընը սէօյլէյէմէյօրլար : Պիզիմ թիճարէթի-միզ տէ հիշ կիպի տիր : Միսիօնէր թէշքիլաթը-մըզըն 100տէ 90ընը մահվ էտէն Թիւրքլէր պիր գաշ գալան մէքթէպլէրիմիզի տէ Թիւրքլէշտի-րիյօրլար վէ պու ահտնամէ իլէ հազգ տա գա-զանըյօրլար : Պիզիմ Թիւրքիա իլէ սիյասէթի-միզ Սթանպօլտա տէյիլ՝ Ուօշինկթընտա գա-րարլաշմալը տըր :

Մէսէլլէնին պիր ճիհէթի տէ չու տըր քի Թիւրքիա քէնտիսինին էսքի պօրճլարընը թա-նըմատըզճա իթիպարը օլմազ, չու հալտա իշին էշինէ պիր նէվ գօնթօլ եա գափիւ-թիւլասիօն կիրմէլի տիր : Ուիւլասա Լօզան ահտ-նամէսինի թաստըզ էթմէք մէսէլլէյի գըրմըզը էլլի վէ ասքէրի պիր տէսփօթա թէսլիմ էթմէք տէմէք տիր : Պու իսէ Ամէրիգանըն շէրէֆինէ մուխալիֆ տիր :»

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Ինկիլթէրաաա կրէվ խիթամ պուլտու ի-սէ տէ հալը թապիի հալա իատէ էտիլէմէտի : Պու սարսընթը ինկիլթէրաաա 500 միլիօն տօ-լար զիյանը մուճիպ օլտուզու կիպի պիր թա-զըմ Ֆէնա նէթիճէլէր վէրտի : Կէօնիւլլիւ օլա-րազ իշէ կիրմիշ վէ տար վազթտա միլլէթէ հէմ հիւքիւմէթէ եարտըմ էթմիշ օլանլարը շիմտի տըշարը աթմազ տօղրու տէյիլ տիր : Պիր չօգ Փապրիգաթօրլարտա ամէլլէնին մաղլուպիյէ-թինտէն իսթիֆատէ էտիպ պազըլարընը տըշա-րը աթմազ վէ եէրինէ պաշգալարընը ալմազ թէճրիւպէսինէ տիւշտիւլէր : Հիւքիւմէթ պուն-լարա միւսաատէ էթմէյէճէք տիր : Այնի զէման տա էսքի մէսէլլէրի հալլ էտիպ պիր տահա պէօյլէ պիր հալ վուզու պուլմամասը չարէլէ-րի տիւշիւնիւլլէյօր :

Մըսըր փարլամէնթի եէնիտէն ինթիսապ օլունույօր, վէ ինթիսապտա Զաղլուլ փաշա գազանըյօր : Զաղլուլ միւֆրիթ միլլիճի օլուպ Մըսըրըն հիշ պիր վէճհլէ գօնթօլ էտիլմէսինէ ըազի տէյիլ տիր : Քէնտիսի էհալի թարաֆըն-տան դայէթ սէվիլմիշ օլուպ պէօյիւք թէէսիրի վար տըր : Պիր վազթ ինկիլթէրաա քէնտիսի սիւրկիւն էթմիշ իտի վէ օ զէման փարլամէնթ թէշքիլ էյլէտի . սօնրա կէլիպ պաշ վէքիլ օլ-մուշ իտի : Պունուն չօվլէն թէէսիրի էհալտէ չօգ զէլէյան հասըլ էյլէտի վէ էնճամ Սուտա-նըն սէրտարընըն գաթլ օլունմասը իլէ Զաղլուլ տիւշտիւ վէ փարլամէնթ տաղըտըլտը : Շիմտի իսէ 214 ազատան 4տէ Յիւնին Զաղլուլ թարաֆ-տարը օլաճաղը մուհազգազ կէօրիւնիւյօր, պու իսէ ինկիլթէրաանըն պէօյրիւնտէ պիր տիքէն տիր, զիրա Զաղլուլըն պիւթիւն տէրտի ինկիլ-թէրաանըն Մըսըրտան վէ Սուտանտան պիւլա չարթ չըզմասը տըր :

Ֆրանսըզլարըն ճէպէլը Տրիւզէ եօլլատըզ լարը իքի ճասուս միլիա ասքէրլէրի, Սուլթան Աթրաշ, Տօգթ. Շահպէտէր վէ էմիր Ալան թարաֆընտան մուհաքէմէ էտիլիպ գօլու քէսիլ տիքտէն սօնրա Շամա եօլլանըլմը տըր : Հօմս թարաֆընըն շէյիլէրի իթտաթ պէյան էտիպ Մ. Ժիւվինէլին հուզուրընա գապուլ օլունմուշլար տըր : Սուտտիյէ հիւճիւմիւնէ 11 Ֆրանսըզ թա-պուրը իշթիրաք էյլէմիշ : Տիւրգիւլէր 6000 քի-շի իմիշլէր : Ֆրանսըզլարըն գայաթը 80 էօլիւ 270 եարալը տըր : Տիւրգիւլէրին գայաթը փէք

պէօյիւք վէ նամալիւմ տիր: Շամըն իբննճի տէֆա թօփա թուլթուլմասը խապէրի Լօնտրատան ալընմըլ տըր: Մալիա 6տա կիճէ Տիւրզիլէր պիր Ֆրանսըզ մէվզիինէ հիւճմ էտիպ՝ սէքիզ ասքէր էօլտիւրմիւլէր վէ Պապը Մուսալլատան 20 ասքէր էսիր կէօթիւրմիւլէր: Անտէն 200 Տիւրզի Մէյտան մահալլէսինէ կերիպ էվէրտէ սիփէր ալմըլար վէ էվլէրի իսթիհէհամ հալինէ գօյմուլլար: Էրթէսի սապահ 3000 Ֆրանսըզ ասքէրի կէլիպ օ մահալլէյի ապլոզա էյլէմիլ վէ գօմանտան էհալիյէ խապէր Էօլլամըլ քի ասըլարը թէսլիմ էթսինլէր Էօք իսէ մահալլէյի պօմպարտման էտէճէք տիր: Էհալի ճէվապէն սիլահլարը օլմատըղընը վէ ասըլարը թէսլիմ էտէմէյէճէքլէրինի պիտիրիպ կէլիպ քէնտիլէրի թուլթուլարընը Ֆրանսըզլարա թէք լիֆ էթմիլէր: Ֆրանսըզլար Էարըմ սաաթ միւհ էթմիլէրմիլէր վէ Նիհայէթ միւհլէթի պիր սաաթա թէմտիտ էյլէմիլէր քի էհալի օրատան չըգըն: Փէք ալլար չըգապիլմիլէր վէ սաաթ խիթամընտա Ֆրանսըզլար 12 տանէ 3 փարմագ լըպ վէ 4 թանէ 4-8 փարմագ գուլթուլտա թօփլար իլէ աթէլ աշմըլար: Պօմպարտման Ուրբաթ էօյլէն պաշլայըլ 15 սաաթ տէվամ էթմիլ: պիր չօք Էէրտէ Էանղըն գուհուր էտիպ՝ էհալիտէն 500 քիշի թէլէֆ օլմուլ վէ 300 խանէ խարապ օլմուլ տըր: Հալա տիւման վէ թօզ իլէ տօլուպ էհալի շաշղըն շաշղըն օրա պուրա գօշուլմուլար վէ գատըն չօճուլար գուրչուլարա վէ Էրգըլան տիվարլարա Էէմ օլմուլար տըր: Պիր գատըն գուհաղընտա չօճուլ օլտուղը հալտէ պիր ասընըն էօնիւնէ տուրուպ մուհաֆազա էթմէք իսթէմիլ վէ սաը գարընըն արգասընտան գուրչուլն աթմաղա տէվամ էյլէմիլ: ասքէր գարըլը վէ ասըլը վուրմաղա մէհպուր օլմուլ: Պաշգա պիր Ֆրանսըզ ասքէրի զըրհլը օթօմօպիլ իշինտէն պիր չէրքէզին պիր գարըն էօլ տիւրտիւլիւնիւ կէօրիւպ մէն էթմէք իսթէմիլ իսէ տէ քէնտիսի թէլէֆ օլմուլ: Մէյտան մահալլէսինտէն պիր թագըմ էհալի Տիւրզիլէրէ պիրլէշտիյի անլաշըլմըլ տըր: Սիւրիա էհալիսի Ֆրանսըզլարըն մէվզիինին կիւճիւլիւնիւ կէօրիւպ պաշգա տիւրլիւ Էափամաղլար Ֆիքրին տէ տիրլէր: Պու խապէրի Ֆրանսա հիւքիւմէթի ըհսմէն թէքիպ էյլէմիլ տիր: (Պու նուսիւթմիլըն պաշգա պիր սահիֆէսինտէ պիղիմ մուխապիրին վէրտիյի ըափօրթ Ֆրանսանընքինէ մուլաֆըզ տըր): — Ապտիւլ Գէրիմ, Ֆրանսըզ վէ

Սիւանիա պէօյիւք հիւճիւմիւնէ գարըն ճիհատ իլան էյլէմիլ տիր: Պու սիլահ էվլէլէնէ պէօյիւք հարպտա տախի սընանըլտը վէ խալիֆէ թարաֆընտան իլան օլուլտուլ իսէ տէ սիլահաղ էհալի գըրմագտան պաշգա պիր իշէ Էարամատը: Մարօգտա պին խանէտէն իպարէթ պիր գապիլէ պիլա շարթ Ֆրանսըզլարա թէսլիմ օլմուլ տըր: Ապտիւլ Գէրիմին էսիր թուլթուլտուղու խապէր վէրիլիյօր:

Իթալիա տօնանմասը Մալթայա օղրամըլ վէ օրատա չէնլիքլէր իճրա օլուլմուլ տըր: Իթալիան վէ Ինկիլիզ պահրիյէ գապիլթլէրի վէ չէհրին գօմանտանլարը պիր թէաթրօտա հաղըր պուլուլմուլար տըր: Պահրիյէլիլէր Ֆուլթ պօլ Էարընը Էափմըլար վէ Իթալիանլար գաղանմըլ տըր: Իթալիանըն Էմպիրօ զաղէթասը Էաղըյօր քի. «Պիղիմ Ֆէթհ էթմէք արգուլըլ իզնա Իշիւն էվլէլա Թարապուլուսը էսաա իթթիխազ էտէրէք Թուլուզա վէ զարպա տօղրու անտէն Մըսըրըն ճէնուպիւնտէն Նուպիւնըն պիր զըմընը ալարագ Գըզըլ Տէնիզ միւսթէմլէքէիլգէ պիրլէշմէլի իզ: Ասիա թարաֆընտա իսէ 12 տալարըն գարընը Իզմիրտէն Անթալիայա գատար պիղիմ մէնֆաաթըմըլ տախիլինտէ տիր»: Սէքօլ Էաղըյօր: Իթալիանըն միւսթէմլէքէ սիլաաթիւնտէն իսթիֆատէ էտէճէք վէ մէվզիի իճրայա գօյաճագ տէվրէսի կէլմիլ վէ թէէմին օլուլմուլ տըր, հէմ տախի թէք օլաճագ տըր: Մուսօլինիլին պիրատէրի Մր. Ալմանտօ, Մատրիտ զաղէթալարընտան պիրիլին մուլապիրինէ շու սէօղլէրի սէօյլէմիլ տիր: «Իթալիա 42 միլիօն էհալիսինի պու նէմճէղիլէյէ սըղտըրամայօր, օ սէպէպտէն պիր մախրէճ պուլմաղա մէճ պուր իզ:» Մուլապիր Իթալիանլարը նէրէ Էօլլամագ Ֆիքրինտէսինիլ ճէնուպի Ամէրիկայա մը՝ Էօգսա Թուլուզա մը, սուալը իւզէրինէ՝ «Պիղ չիմտի քիմսէ իլէ պօղուլմագ իսթէմէյիլ Թարապուլուս զաթէն պիղիմ տիր: Աք Տէնիզին շարգի հալգէսի վար տըր: Պուլտան մատա Արնալուտուլ վէ էսքի Թիւրք իմփէրաթօրուղընուլ պաղիյէլէրի վար տըր. օրալարտա զէնկին թօփրաղլար վէ կաղ Էաղը մատէնլէրի վար տըր: Իթալիա քէօմիլէ վէ կաղ Էաղընա միւհաթաճ տըր: Պուլտան մատա Սիւրիա վար տըր քի Ֆրանսա օրայը միւսթէմլէքէ Էափմայաճագ տըր»: Նայէ Ֆրայէ Փրէսէ Էաղըյօր. «Մուսօլինի վէ Փանկալօս արասընտա իմզալանան իթթիֆագըն պաղը նօթթալարը անլաշըլմըլ տըր:

Իթալիա էվվէլճէ Անատոլուտան էյիբտէրէ գա-
տար գըսմը իսթէյոր իտի. չիմտիքի իթթիֆազ
իլէ Եալընըզ Ատալիա հէվալիսի իլէ իթթիֆա
հտէճէք, լաքին Անատոլուտա իգթիսատի պէօ-
յիւք մէնֆաաթ թէհմին հտէճէք: Եոնանիս-
թան շարգի թրակիա իլէ Իգմիր հէվալիսինի
իչղալ հտէճէք: Սթանպօլ մէսէլէսի ձէմիյէթ ի
Ագվամ թարաֆընտան գարար վէրիլէճէք: Եո-
նանիսթանա Արնավուտուլզ վէ Եուկօսլավիա
թարաֆընտան պազը մէնֆաաթ վէրմէք տիւ-
չիւնիլիլյօր իտի: Լաքին սօնրատան պոնտան
վազ կէչիլիպ Եուկօսլավիայա Սէլանիքտէն պիւր
իսքէլէ Եէրի վէ պիւր կէչիտ վէրմէք գարար վէ-
րիլմիչ տիւր: Սթանպօլ մէսէլէսինին ձէմիյէթ
ի Ագվամ պրազըլմասը Ինկիլթէրրա խարիճի-
յէ միւսթէչարը Մ. Թէրէլ թարաֆընտան թէք
լիֆօ օլունմուլ տըր: Նիյր Իսթ տախի թարապու-
լուսըն Իթալիա էհալիսինէ քեաֆի օլմայաճա-
ղընտան պահս էտիպ՝ «Իթալիա Անատոլույա
կէօզ տիթմէյօր տէմէք տօղրու օլմապ: Անա-
տոլուտա պիւր չօզ Եէրէլ Իթալիա իչիւն խա-
յալի Եայլըմ մահալի տէյու կէօզէտիլմէքտէ
տիւր» տէյօր:— Սէրմայէ վէ ամէլէ թէքքի էչ-
ղալ վէ սաիրէ հազընտա հիւքիւմէթին գօնթ-
րօլը օլաճաղը գանուըն Իթալիա այանը թարա-
ֆընտան գապուլ օլունմուլ տըր:

Լէհիսթանտա պիւր իսեան գուհուր էյլէյիպ
փէք Փէնա չէք ալտը իսէ տէ իսեան հտէն ձէն.
Փիլսոլտիսքինին դալէպէսի իլէ խիթամա էր-
տի: Փիլսոլտսքի պիւր գաչ պին ասքէրին պա-
չընտա փաթիթաթ Վարչապիա իւզէրինէ Եէօ-
րիւլիպ սօգազ մուհարէպէլէրինտէ 1000 ա-
տէմ Եարալանըպ՝ 500 թէլէֆ օլտու, էնճամ
էվվէլքի րէիս Վիճիճօվսքի վէ Վիթօ գապինէսի
ֆիւրար էթտիլէր: Փիլսոլտսքի Եէնի հիւքիւմէ-
թի թէքքիլ էյլէտի: Մագթուլլար իչիւն պէօյիւք
պիւր մաթէմ զիյնէթի իճրա օլունտու: Պու տար
պէնին մագսէտի մէմլէքէթի պօզուլուգտան
վէ Պօլչէվիլիլիյէ տօղրու տիւլմէքտէն սագըն-
տըրմազ իմիչ: Փիլսոլտսքի փէք հէրարէթլի
Ֆրանսըզ թարաֆտարը տէյիլ տիւր, վէ միւթէ-
տիլ պիւրի տիւր տէնիլիյօր: Եինէ տէ ասքէրի
պիւր տիգթաթօրլուզ թէէսիս էթմէսի միւհթէ-
մէլ տիւր: Սօնրատան կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ
Բուսլար հուսուտա ասքէր ճէմ էյլէտիլէրի կի
պի Փօզէնտէ թօփլանմըլ օլան էվվէլքի հիւքիւ-
մէթ նազըրլարը վէ ձէն. Հօլէր Վարչապիա իւ-
զէրինէ Եէօրիւմէյէ հազըրլանըյօրլար վէ Փիւ-
սոլտսքի հիւքիւմէթինի զայրի գանուընի իլան

էտիյօրլար: Փիլսոլտսքի փարլամէնթի տաղը-
տաճազ վէ էվվէլքի հիւքիւմէթ վիւքէլասընը
մուհարէմէյէ չէքէճէք տիւր: ձէն. Հօլէր էմրի
ալթընտա 27,000 ասքէր օլըպ պուլլար Վարչա-
պիա Ֆիլսոլտսքի իւզէրինէ Եէօրիւյօրլար ի-
միչ: Պէօյլէճէ Լէհիսթան պիւր տախիլի մու-
հարէպէ գարչըսընտա պուլլուսլար: Չաթէն
մալիյէ վէ սաիր խուսուսլարտա գաթի պուլլու-
նան պու Եէնի հիւքիւմէթ իչիւն պու փէք թէհ-
լիքէլի պիւր հալ տըր: Բուսլար տախի հուսու-
տա ասքէր ճէմ էտիպ տիգթաթ իլէ պէքէյօր-
լար: Պազըլար Փիլսոլտսքինին րէիս օլմասընը
Եաթօտ տիգթաթօր օլմասընը իսթէյօրլար.
հաթթա փատիչահ օլմասը թարաֆտարը տախի
չօզ տըր, լաքին քէնտիսի հիչ պիւրինէ րազի տէ-
յիլ, հաթթա րէիսլիյի պիւլէ գապուլ էթմէյէճէ-
յինի սէօյլէյօր:

Չափազ Գալէ էօնիւնտէ պաթմըլ օլան Ֆը-
րանսըզ զըրհըսը Պիւլէնին թիւրքէլ թարա-
ֆընտան չըգարըլաճաղը շախսը Ֆրանսըզլա-
րըն ճանընը սըզմըլ տըր: Պազը Ֆրանսըզ գա-
պիթլէր Պիւլէնին 700 Ֆրանսըզլարըն մուգատ-
տէս մէզարը օլտուղունու վէ տօղունմամա-
լը իտիլինէ տաիր իսթիտա էթմիլէր տիւր:—
Թիւրքիանըն Եէնի սէնէ պիւսուճէսի 180 միլիօն
թիւրք լիւրասը իմիչ:— Պէյ Օղլու Ինկիլիզ մէք-
թէպինին թիւրք խօճասը վազիֆէսինէ նիգամի
տէվամ էթմէտիլի իչիւն աղլ էտիլմիչ տիւր:—
Ղալաթա գօմիսթլէրինտէն պիւր գաչը, Երմէնի
Մուրատ վէ Ալէգօ պիւրապէր օլարապ Հայլարա
նիգամսըզ թարգտա թէգքերէ վէրտիլէրի ի-
չիւն հապս էտիլմիլէր տիւր:— Բիգա Թէվֆիգ
պէյ Անթի Ֆորգանան հիւքիւմէթինին Ատլիյէ
նազըրը վէ անթիգալար միւստիլի թային օլըն-
մըլ տըր:— Թիւրքիատա Եէնի պիւր վէրկի տա-
հա իճատ օլունմուլ տըր քի ճիւմլէ ալըլ վէրիչ
իչինտէ օլանլար քէնտի գազանճլարընը պիւր
զըսմընը հիւքիւմէթէ վէրկի վէրէճէքլէր տիւր:
Պունուն իչիւն հէր քէս մուսատտազ հիսապ
թութմաղա մէճպուր տըր:— Ամէրիգալը պիւր
միլիօնէր թիւրք օճաղարընա 120 պին տօլար
հէտիյէ էթմիլ տիւր:— Թիւրքիանըն սօն Սուլ-
թանը վէ Պալիֆէսի Վահիտէթտին Մայիս 16-
տա Սան Բէմօտա վէֆաթ էթմիլ տիւր: Վահի-
տէթտին Սուլթան Մէհմետին օղլու վէ Համի-
տին գարնտաչը իտի, վէ Օսմանլը փատիչահա-
րընըն 37ինճիսի օլուպ Ֆաթիհտէն սօնրա 30ըն-
ճը իտի: Իւք սուլթան 1299տա պալլալըպ 1918
Յուլիս Յիւնէ գատար տէվամ էթտի: Օ վազըթ

միլիոններին էլինտէն Մըսըրա, Հիճազա վէ սօնրա Իթալիանըն Սան Բէմօ չէհրինէ գաշըպ սօն կիւնէ գատար հալա խալիֆէլիքտէն վազ կէզմէտիյի իտտիասընտա իտի: Մըսըրտա խալիֆէ ինթիխապը մէսէլէսի իչիւն պիր պէօյիւք մէճլիս ճէմ օլունաճաղընը անլառըղընտա պիր պէյաննամէ եօլլայըպ քէնտինին հալա չէրի խալիֆա օլտուղունու իտտիա էյլէտի: Սուլթան Վահիտէթտին 1918տէ, Թիւրքիանըն մաղլուկ օլտուղու սըրատա թախթա կէլմիշ վէ միւ թարաքէ շարթլարընը գապուլ էթմիշ իտի: 1922, Նոյեմբերտէ էնգարէ մէճլիսի քէնտինի խալլ էյլէտի: Վահիտէթտին էվրօփայա փարասըղ օլարազ գաշմըշ իտի: Քէնտինտէն սօնրա Փրէնս Մէճիտ խալիֆա օլարազ թախթա չըգտը իսէ տէ, պու տախի պիր կիճէտէ հուտուտտան տըշարը չըգարըլտը: Պէօյլէճէ Օսմանլը սուլթանլըղը 623 սէնէ սօնրա օրթատան գալտըրըլտը վէ 270 միլիօն միւսլիմանլարա նուֆուղ իչէտէն խալիֆէլիք շիմտի մէվճուտ տէյիլ տիր:— Գահիրէտէ իճթիմա էտէն Իսլամ Գօնֆէրանսը իսլիֆա ինթիխապընա մուվաֆֆազ օլամամըշլար, անճազ խուսուսի պիր հէյէթ ինթիխապ էտէրէք խէլաֆէթէ ախտ մէսէլէլէրի շիմտիլիք մէզըիւր հէյէթին թէսլիյէ էթմէսինէ գարար վէրմիշէր տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ապրիլ 20տէ Եունանիսթանտա վէ պաշգազաղթական մէրքէլլէրինտէ 15 Հայ տէրտէսթ օլունմուշ տըր: Պունլարըն արասընտա «Նոր Օր» սահիպ ի իմթիյաղը Լազիան, վէ միւլէլիֆի Անտօն Ղազէլտէն մատա Ֆիքս մուհաճիրլէրինի փորճանքը Հաճընլը Արամ Կայծակ, Թօփ ճեան վէ Փարթիկեան տախի վար տըր: Պունլար Մանասթրաքի հապսխանէսինէ նազլ օլընմըշ տըրլար: Հայ գաղթականլար հազըր պինալարտան չըգարըլըպ թախթա պինալարտա սաքին օլաճագլար: Առաջնորդըն րիճասը իւզէրինէ Հայլար տըշարը աթըլմայըպ հիւքիւմէթ օնլարա պարագալար հազըրլայաճագ տըր: Ասքէր գաշագլարը անլաշըլմագ իչիւն հէր պիր Հայ Ազգ. Իշխանուլիքնտան պիր վէսիգա ալըպ մահալին վալիսինէ թաստըզ էթտիրմէյէ մէճպուր օլաճագ տըր:— Պոսթոնտա Մայիս 15 կիճէսի Այնթապըն ինքնապաշտպանութիւնընըն զիքրինէ Պոսթոն Այնթապլըլարը թարաֆընտան պիր թէզըեար զիյնէթի իճրա օլունմուշ

տըր: Զիյնէթէ Յ. Մուրատեան էֆ. րիասէթ էտիպ Տիկին Պէադրիս Նահապետեան օ վագաանըն թարիխինի կիւզէլճէ վասֆ էյլէյէն պիր նուլթ օգումուշ տըր: Քէզա Տօգ. Ա. Նազգաշեան օ միւնասիպէթլէ պիր նուլթ էյլէմիշ վէ Պրն. Աղամեան ազգային մագամլար թէրէնիւմ էյլէմիշ տիր: Էն սօնուտա Պոսթոնըն հոգեւոր հոլիւր Գեր. Շահէ Մ. Վրդ. Այնթապ մուհարիպլէրի վէ չէհիտլէրի զիքրինէ գըսսա պիր սգահանդէս իճրա էյլէմիշ տիր: Պիւթիւն երեկոյթ Փամիլեալի պիր իճթիմա հալինտէ խօշ կէզմիշ տիր:— Թիւրք վէ Արապ հարէմլէրինտէն Հայ էսիր գըզլարընը գուրթարմագ իչիւն Լօրտ Մայէրզ Ֆօնտ Ինկիլթէրատա միւրէճաաթ էտիպ փարա թօփլամագտա տըր:— Գայսէրի վէ Սըվազտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ օրատաքի Հայ մէքթէպլէրի գա փանմըշ տըր, չիւնքի միլլէթին էմալքը հիւքիւմէթ թարաֆընտան զապթ օլունմուշ տըր:— Բուսիա մէարըֆ նազըրընըն վէրտիյի րափօրա կէօրէ ճիւմլէ Բուս մէքթէպլէրինտէ Հայ չօճուզլարը վասսաթի էն եիւքսէք տէրէճէլէրի իհրազ էտիյօրլար: Սիվազտա 1300 նուֆուղ Հայ վար իմիշ:— Նիւ Եօրք Պէլլիւ խասթախանէսի տէրի տախիէսի պաշ թապիպի Տօգ. Բարունակեան Նիւ Եօրք Ագատէմի ալ Մէտիսըն ճէմիյէթինէ րէիս թային օլունմուշ տըր: Պէլլիւ խասթախանէսի տապի խասթալըզլար տախիէսի պաշ թապիպի տախի Տօգ. Մինաս Կրէկօրի իսմինտէ պիր Մարաշլը տըր:— Լալէնը գօլէճին լիսանլար փրօֆէսօրը Փրօֆ. Սարաֆեան Բէլէնտ տար էլ Ֆինուլընտան տալլէթ օլունմուշ իսէ տէ Լալէն տահա էյի շարթլար իլէ անը քէնտի մէվգիինտէ հըֆզ էթմիշ տիր:— Հայաստան շմէնտըֆէրլէրինի թամիր իչիւն պու սէնէ չօգ ճէհտ եափըլըյօր: Հարպտա խարապ օլմուշ պինալար վէ եօլլար թամիր օլաճագ տըր:— Կիրիտ Հայլարը տախի օրատա մէքթէպ եափմաղա թէշէպպիւս էյլէմիշ տիր:

ԱՐԱՆԸԼԵՅՈՐ

Իսկէնտէրունտա Արմենուհի Գալըպեան քէնտի պիրատէրի Արմենակ Գալըպեանըն վէ հէմչիրէսի Փէրուզ Գալըպեանըն եախօտ անըն գէմճի Սիվասլը Յարուլիւն Մեծմորուգեանըն էտրէսինի պիլէնլէրին «Իսկէնտէրունտա Հասպի Թարապուսի էթէիմ» էտրէսինէ պիլտիրմէլէրինի րէճա էտէր:

Գրպրըստա, Նիկոսիատա Հայ դահվէխա-
նէլէրինէ կէլէնլէրին խօշ պիր վազթ կէլէրմէ-
սինէ ֆուրսաթ վէրմէք վէ կէրէքսէ Բահնիւմա
ալամայանլարա անը օգութմադ իշին պիր սէ-
նէլիք իքի Բահնիւմա կէթիրթմէք իւզրէ աթի-
տէքի զաթլար մուալէնէթտէ պուլունմուշլար
տըր. — Հիւրմէթլու Ափիսոզոմ էֆ. Իւթիւ-
ճեան 8 շիլին, Պրն. Ափէլ Տօմպուրեան 6 շիլին,
Պրն. Միքայէլ Գասիւեան 2 շիլին: Պու մէպլադ
վէր. Յարութիւն Մանուշակեան էլիլէ պիզէ
եէթիշմիշ տիր:

ԲԱՀՆԻԻՄԱՅԱ ԻԱՆԷ ԷՏԵՆԼԷՐ

Ալիքսան Արըգեան (Նիւ Եօրդ) \$25.00, Մի-
սակ Ավանդեան (Նիւ Եօրդ) 20.00, Տիկ. Ա.
Պաշեան (Նիւ Եօրդ) 10.00, Պէրութըն Բէմպի
Բիլիսէսի 15.00:

ԲԱՀՆԻԻՄԱ ԻՀՏԱ ԷՏԵՆԼԷՐ

Փանոս Ա. Թօփալեան (Ուօթըրթաուն) 4
ատէտ: Աթիտէքիլէր 3էր ատէտ. — Տօգ. Մէյ-
րի Մուրատեան (Նիւ Պրիթըն), Տօգ. Մ. Յով-
սէփեան (Նիւ Եօրդ), Տօգ. Հ. Տէր Կարապետ-
եան (Տիթրօյթ): Աթիտէքիլէր 2շէր ատէտ. —
Սարգիս Պիւլպիւլեան (Օպըրնտէյլ), Օր. Բէ-
շիշեան (Աթլանթա), Աւետիս Ճամպազեան
(Պօսթօն), Ճ. Վասոեան (Օգ փարդ), Մուշա
Սիւլէհեան (Բէյպարիճ), Յ. Միթիարեան
Տօրչէսթըր: Աթիտէքիլէր պիրէր ատէտ. —
Գեր. Շահէ Վրդպ. (Պօսթօն), Եագուպ Գըլ-
ճեան (Նիւ Հէյվըն), Ճօն Պարսումեան (Լօս
Անկէլէս), Արմենակեան (Նիւ Եօրդ), Մինաս
Պօյաճեան (Փաթէրսըն), Միհրան Մուսճեան
(Պօսթօն), Թիւթիւնճեան (Րիփօն), Նազարէթ-
եան (Պօսթօն), Տիկ. Տարազճեան (Բէմպըն),
Սրաճեան (Նիւ Պրիթըն), Գալուգճեան (Մի-
նէպիօլիս), Թ. Թօփեան (Պօսթօն), Ճէմէրտ
(Նիւ Եօրդ), Ճ. Թօրօսեան (Րիվըրսայտ), Լե-
ւոն Տարազճեան (Հուայթ փէյնդ), Մ. Բէօշ-
կէրեան (Լա Կրանճ), Մ. ֆ. Փիլիպոսեան
(Սան Տիէկօ), Ճ. Յ. Յակոբեան (Նօկաթըդ),
Տր. Գասապեան (Լօս Անկէլէս), Մ. Տանիէլ-
եան (Հայլէնտ փարք), Տիկ. Թ. Ապաճեան
(Յիլատէլֆիա), Ն. Սընըզճեան (Թրօյ), Հ.
Չալեան (Տիթրօյթ), Մ. Մատրիքոսեան (Տիթ-
րօյթ):

ԲԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԻԱՏՏԷՍՏԷՆ

Էգպէր Էտէնէֆ գըքալար

Հէլէն Կուլտ Շէփըրտ Բիթապ Ը Մուգատ-
տէստէն պազը սէշմէ գըթալարը թօփլայըպ,
անլէրի պազը Էվրօփա լիսանլարընտա օլտուղու
կիպի էրմէնիճէտէ վէ էրմէնի Զուրուֆաթլա
Թիւրքճէտէ տախի տէօրտէր սահիֆէտէն ի-
պարէթ ալթը քերքիլէր Հալընտա նէշը էթ-
տիրմիշ օլուպ անլէրին ՀՀալիմիդ արասընտա
թէվզի էտիլմէսինի արղու էտէր: Պու քերքիլ-
լէրին իլք գըթալարը աթիտէքիլէր տիր. —
1. Օն թէնպիւլէր, 2. Բապպ Չօպանըմ տըր.
3. Ալլահըն Ճէլալը վէ ատէմին իզզէթի. 4. Մէ-
սիհին էլէմլէրի վէ էօլիւմիւնէ տախի փէյղամ-
պէրլիք, 5. Կիւնահտան իսէլաս էտէն, 6. Միւ-
պարէթլէր:

Յիյաթը պիրէր սէնթ վէ 100իւ 75 սէնթ
տիր:

Բէնտիլէր ալմադ եախօտ պաշալարա թէվ
զի էթմէք իսթէյնլէր աթիտէքի էտրէսէ միւ-
րաճաաթ էտէպիլիլէր. —

AMERICAN TRACT SOCIETY

7 West 45th Street,

New York, N. Y.

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ. —

Գըմըն Սէնս, Նէրէօտէսին

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ. —

Բիթապ Ը Մուգատտէստէն

Մէքթալլէրտէ Տիմի Թալիմ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ. —

Վէրմէֆտէն Օսանըրճ Մը

Ա. ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

Գուլվէթ

ՓՐՕՖ. ՏԱՂԼԵԱՆ

Հալէպտէ Գիլիսէ Թախսիսի

ՏՕԳ. Ճ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ՄԻԹԷՆԷՎԼԻ. —

Շամ Ահվալընտան

Յիլատէլֆիա Մէրկիսի

Լօգան Ահունալէսի վէ Մօրկընթաու

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ. —

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ